

1958

Llobregós

informatiu

Dipòsit legal: L-798-2003

NÚM. 99

FEBRER - 2020

A la coberta

El Patge Reial de Sanaüja
Foto: Maria Pilar Duran

Reviure la infantesa

La vivència de les festes nadalenques és quelcom molt personal, estretament lligat als records, les emocions i els afectes que anem acumulant en els plecs de la memòria. Però sí que podria existir un cert consens a considerar que el sabor més dolç de la vivència d'aquests dies està relacionada amb la nostra infantesa, perquè per molt adults que siguem, tots hem sigut infants. I dins del cicle festiu d'aquests dies, amb la il·lusió com a denominador comú, la visita del Patge Reial –que a les nostres contrades és conegut com el Patge Faruk, segons la influència igualadina que penetra a la nostra Vall i arriba fins a Ponts– esdevé un moment especial, molt relacionat amb l'emoció que ens genera "l'expectativa".

El Patge Faruk recull les cartes innocents i il·lusionades dels infants, fetes amb aquella lletra encara en vies de consolidació –sigui lligada o de pal–, que les entreguen confiats en què els seus desitjos s'acompleixin. I és en aquest punt que els adults els envegem: envegem l'expectativa i la confiança en què n'hi ha prou d'escriure una carta carregada de bons desitjos perquè tot allò que anhelem s'acompleixi. Envegem tornar a ser nens per deixar enrere les motxilles carregades de recels, maldecaps i prejudicis, però ens resignem a acceptar que ja no tornarem a ser infants. Així i tot, tant de bo cada any, a l'entrada de l'hivern, hi hagi quelcom que es rebel·li dins nostre: una veueta que ens recordi l'infant que vam ser i ens estovi la carnadura i l'esperit perquè puguem emocionar-nos encara, demanar un desig i poder dir, com en l'Evangeli de Mateu: "L'alegria que tingueren en veure l'estrella va ser immensa".

Maria Garganté

A l'interior... destaquem:

5 Noticiari

En l'era digital en què estem, promocionar el territori i el turisme a través de les xarxes socials és una assignatura que a Vicfred han aprovat, rebent una colla d'instagràmmers que han visitat el poble.

16 ... de la Vall

Un any més el municipi de la Molsosa ha organitzat un musical en què ha participat la gran majoria de la gent del poble, amb un gran èxit i un record especial pel Ramon M. Fitó, que cada any hi participava.

28 Patrimoni

El 1822, Castellfolit de Riubregós va patir un setge molt dur durant una setmana que va acabar amb la destrucció del poble i el castell. Ara ja preparen la celebració del segon centenari.

52 Esports

El CF Torà celebra aquest any el centenari de la seva creació i amb aquest motiu reivindica una més gran implicació de tot el municipi en la marxa i millora del Club, i del camp municipal de les Pedrisses.

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
info@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ramon Castellà, Maria Garganté,
Jordi Llauredó, Ari Martin, Francesc X. Miramunt,
Maria Morros, Sílvia Peribáñez, Ramon Torné, Josep
Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Maria Casanellas,
Jordi Leiva, Montse Miquel, Antoni Montroig, Vanesa
Pérez, Toni Pinós, Francesco Righelle, Gisela Rosell,
Sergi Torrecasana, Raquel Venque, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Consol Closa, Mercè Dabant, M. Pilar Duran,
Albert Fibla, Assumpta Garriga, Dolors Nadal,
Lídia Pujol, Dolors Simon, Christian Terribas,
Jordi Vila.

Subscripció anual: 16,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Tenim a les mans el primer número de l'any 2020, després de les festivitats de Nadal i Cap d'Any i a les portes de celebrar el Carnaval, que a la nostra Vall es concreta i es visualitza sobretot en la festa del Brut i la Bruta de Torà.

Presentem un recull de les tradicionals festes passades i de una gran part de les activitats culturals, lúdiques i esportives que han tingut lloc al llarg dels últims mesos. Ja veieu que la nostra publicació ve farcida com sempre de notícies interessants i reportatges, com els que ens assabenten del bicentenari de la desfeta de Castellfollit que tindrà lloc el 2022 i del centenari del CF Torà que se celebra aquest any i al qual felicitem i desitgem llarga vida i èxits en els seus partits que són seguits amb interès pels seus socis i simpatitzants; també desitgem que es compleixin les seves reivindicacions de tenir un camp de futbol en condicions.

Agraïm a tots els lectors i anunciants la seva acollida, així com a tots els voluntaris que de forma desinteressada i perseverant col·laboren i escriuen en la nostra revista.

Enmig de les incerteses polítiques en què està immers el nostre país, vivim en l'expectació, però també en el treball diari de fer de la nostra Vall un lloc digne de ser estimat per propis i foranis.

www.llobregos.info

llobregos@apactora.org

AMB EL SUPORT DE

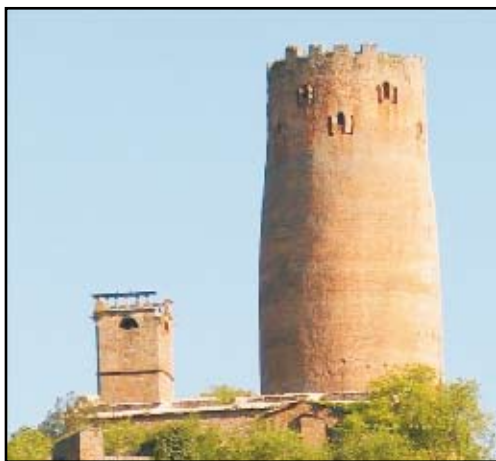
Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

WWW.
APACTora.org
 col·labora-hi

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

www.eljardinerdetora.com
658550376

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
 TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA ASSEGURANCES   **LABORAL-FISCAL COMPTABILITATS**

MAQUINARIA AGRÍCOLA

Gimnàstica a Vicfred

Josep Verdés.- Un any més s'ha format un grupet de veïns i veïnes de tot el municipi, cosa que ha fet possible iniciar el passat 2 de desembre el curs d'exercici físic anomenat "Fatec+PlusVida" i que s'ha tirat endavant gràcies a l'Ajuntament, el qual ha sufragat com cada any una part del cost de l'activitat. Està adreçada a la gent gran i a tothom que vulgui passar una molt bona estona fent exercici per tal de mantenir una bona

forma física i, en definitiva, fer salut, que d'això és del que es tracta, arribar a la vellesa en plena forma.

També el curs ha tingut l'impuls de la Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya (FATEC) i la monitora Carme Felip ha estat l'encarregada d'impartir també aquest any les classes tots els dilluns i dimecres d'11 a 12 del migdia al local social del poble.

Ivorra passeja pel Born de Barcelona

Dolors Simon Falip.- Organitzat per l'Associació de dones, el dissabte 30 de novembre, un grup de 30 persones d'Ivorra vam anar a Barcelona, per fer una ruta amb radioguia. Un recorregut de dues hores, començant al portal de l'Àngel, passant per davant del Palau de la Música, barri de Sant Pere, convent de Sant Agustí, barri de Santa Caterina amb el seu mercat que crida l'atenció, barri de la Ribera i acabem al passeig del Born, Fossar de les Moreres i Catedral del Mar. Un itinerari per la zona menestral per excel·lència de la ciutat vella, recordant el dia a dia d'artesans i comerciants, descobrint secrets i llegendes de la petita

història d'aquest barri i que amaguen els seus carrers tan estrets, placetes i racons.

Una bona passejada per una Barcelona una mica desconeguda per molts de nosaltres, molt maca i interessant per sí sola, però amb les explicacions del guia sobre les seves llegendes la van fer molt distreta i divertida.

Després de la caminada ens esperava un bon dinar al port olímpic i més tard, estava previst anar al teatre Goya. La nostra sorpresa va ser trobar suspeses les funcions per malaltia d'una actriu. De totes maneres vàrem passar un dia esplèndid i ben aprofitat.

Obres a la torre de Vallferosa

Redacció.- Segons fons de l'Ajuntament de Torà, aviat s'iniciaran les obres de rehabilitació de l'interior de la Torre de Vallferosa i d'adequació de l'entorn. L'actuació compta amb una subvenció de la darrera convocatòria de l'1'5% Cultural del *Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana* amb un pressupost total de 157.875,28 euros.

L'aportació de l'Estat serà del 70%, uns 110.500 euros, mentre que el departament de Cultura de la

Generalitat de Catalunya subvencionarà l'obra amb uns 44.800 euros. Per la seva part, l'Ajuntament de Torà aportarà uns 2.600 euros, a banda dels honoraris dels tècnics de redacció del projecte i direcció d'obra.

Amb aquest motiu, ha visitat Torà i Vallferosa el subdelegat del *Gobierno* a Lleida, José Crespín, que ha mantingut una reunió de treball amb l'alcalde, Magí Coscollola, per conèixer també les necessitats del municipi.

Tarda de cuina a Ivorra

Dolors Nadal.- Com cada any al voltant de les festes de Nadal, l'Associació de dones d'Ivorra, organitza una tarda de cuina, però en lloc de fer venir alguna persona de fora, vam pensar que perquè no ho fèiem nosaltres mateixes. A Ivorra hi ha molt bones cuineres i així ho va demostrar la Dolors Simon que es va oferir voluntària, preparant-nos un menú que va ser tot un èxit,

De primer, arròs amb llamàntol, un plat adequat per fer festa i després lluç amb gambes i espàrrecs, tan bo com senzill de fer. La gent va quedar encantada. I de postres coca de cabell d'àngel amb pinyons que li surt boníssima i per acabar una copa de mangrana amb cava i sorbet de pinya. Després totes les participants ho van tastar tot i van opinar que estava molt bo. Felicitem la Dolors per ser tan bona cuinera.

Instagràmmers a Vicfred

Josep Verdés. - El passat 28 de desembre una cinquantena d'instagràmmers, (són usuaris del servei d'intercanvi de fotos a la xarxa social Instagram), i vinguts de les comarques de Lleida, Girona i de Barcelona, van realitzar una trobada per tal de visitar en part, el municipi de Sant Guim de la Plana. La trobada va ser organitzada pel Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida, juntament amb l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal de la Segarra. La visita va començar al Local Social de Vicfred on tots els assistents van ser rebuts per la Consellera Comarcal responsable de l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal de la Segarra, Montserrat Farrera i per l'alcalde de Sant Guim de la Plana, Josep Llobet. Després de les acreditacions de tots els participants, va prendre la paraula l'alcalde municipal fent una presentació molt acurada del municipi i dels seus principals

recursos tot remarcant també la situació geogràfica immillorable d'aquest municipi segarrenc, doncs Vicfred és un mirador espectacular d'aquestes contrades.

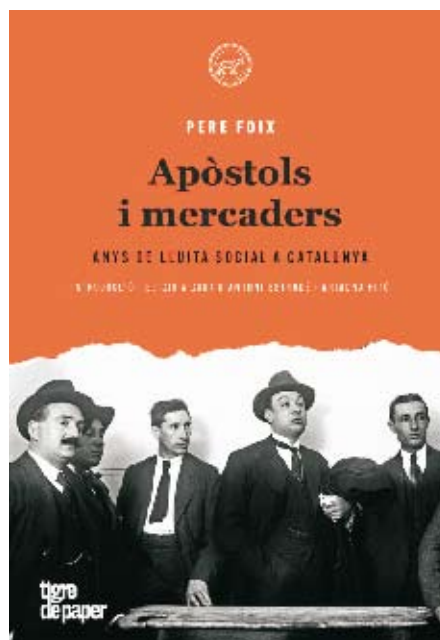
Tot seguit va començar la visita al castell de Vicfred i després tota la comitiva es va dirigir cap al poble de Sant Guim de la Plana per veure la representació del Pessebre Vivent dels Oficis Perduts i al acabar es van dirigir al poble de Palouet on els esperava un sopar gastronòmic nadalenc amb productes de la Segarra.

Enguany era la 27a trobada que s'organitzava amb l'objectiu de contribuir a donar a conèixer municipis, esdeveniments singulars, productes gastronòmics i espais naturals del nostre territori mitjançant els usuaris de l'aplicació Instagram, els quals esdevenen prescriptors de la destinació turística del nostre bonic Pirineu i de les Terres de Lleida.

Reedició d'*Apòstols i mercaders*, de Pere Foix

Josep A. Vilalta. - Pere Foix i Cases, sindicalista i escriptor nascut a Torà el 1893, va escriure una prolífica obra en diaris i revistes anarquistes i republicanes durant el primer terç del segle XX, tant a Catalunya com a França. El 1939 s'exilià a Mèxic, país on va viure fins el 1977 i on va continuar amb la seva tasca periodística. És autor de més d'una dotzena de llibres, entre ells *Apòstols i mercaders*. *Quaranta anys de lluita social a Catalunya*, escrit a l'exili, que narra vivències personals i col·lectives i perfils biogràfics de destacats personatges del moviment anarquista, com Àngel Pestaña, Joan Peiró o Salvador Seguí, el noi del sucre.

Ara l'editorial manresana Tigre de Paper ha recuperat el títol més emblemàtic de Pere Foix, amb una edició a cura d'Antoni Estradé (Vimbodí 1958) i Ariadna Fitó (Calaf 1985), professors de sociologia de la UAB, posant-lo de nou a l'abast del públic. *Apòstols i mercaders* és a les llibreries des d'aquesta tardor.

Curs de català a Torà

Redacció.- El passat desembre es va cloure el curs de català per a persones nouvingudes que el servei de Primera Acollida i el Consorci per la normalització lingüística van organitzar a Torà.

El curs va tenir una durada de 45 hores que es van impartir al llarg del mesos de setembre a desembre i hi van assistit 15 persones nouvingudes. L'acte de cloenda va consistir en una visita guiada pel casc antic

de Torà realitzada pels membres de l'Associació del Patrimoni (APACT), que va estar guiada per la Rosa Bagà, presidenta de l'Associació. En acabar, es va fer l'última classe del curs i un berenar conjunt.

A l'acte de cloenda hi van assistir la Tècnica en polítiques migratòries del Consell Comarcal de la Segarra, Dúnia Trilla, i la professora de català, Mònica Gutiérrez i Riu.

Taller de gegantons a Castellfollit

Ajuntament.- Els dies 27 de desembre i 3 de gener es va dur a terme un taller de gegantons a Castellfollit de Riubregós. Es va fer el gegantó de Ponç II, perso-

natge molt lligat a la història del nostre municipi. En Ponç se suma als gegantons ja existents al municipi, Roc i Roser.

Restauració de l'església de Calonge de Segarra

Ajuntament de Calonge de Segarra. - El passat mes de novembre l'Ajuntament va convocar un concurs públic per adjudicar les obres de restauració de l'església de Santa Fe de Calonge, les quals tenen un cost de 144.599,52 euros. L'empresa adjudicatària va resultar ser Mulé Calaf, SL, mentre que la coordinació i direc-

ció de les obres anirà a càrrec de l'arquitecte Xavier Claparols.

Les obres han començat el mes de gener i es preveu que finalitzin el proper mes de maig.

L'actuació està finançada en la seva totalitat per la Diputació de Barcelona.

VALL DE NÚRIA

 Ajuntament Torà - Queralbs

 Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser

 VAL DE NÚRIA

 Grup FCC

 www.valldenuria.cat

El “Buscatalents” omple de teatre el local de Massoteres

Dani Vidal.- La novena edició del concurs de teatre i monòlegs amateur “Buscatalents” va tornar a ser un èxit, amb la participació de gairebé 50 actors i actrius que van presentar un total de set propostes escèniques. El local social de Massoteres va omplir tot l’aforament, amb l’assistència d’uns 200 espectadors, el diumenge 17 de novembre.

El jurat estava format per Alba Batlle, Joan Villorquina, Toni Farré, Jordi Vives i Ramon Martí, que van valorar les actuacions segons els criteris d’originalitat, innovació de l’obra, utilització de diverses tècniques teatrals en qualsevol dels camps interpretatius, expressió i reconeixement del públic.

En la categoria infantil i juvenil (menors de 18 anys)

es va atorgar el mateix premi a tots els participants: Birghelles de la Caserna de Cervera amb “Carta dubtosa”, “Carta utòpica” i “Carta de la bicicleta”; els alumnes del FEDAC Guissona amb “Els músics de Bremen”; i els Pierrots i Colombines de la Casera de Cervera amb “Jo també sóc la caputxeta”.

En la categoria d’adults, el premi al millor monòleg va ser per a David Vergé, amb “Boscos”; i en teatre el primer premi fou per al grup de La Caserna, amb l’obra “Miralls del passat”.

El lliurament de premis va anar a càrrec de l’alcalde de Massoteres, Miquel Àngel Marina, la resta de regidors del Consistori i la consellera comarcal de Joventut, Canòlich Fàbrega.

Comença el cicle SomPinós

Ari Martin.- El cicle SomPinós, organitzat per l’Ajuntament, va començar a finals de novembre. Els protagonistes del cicle són els veïns i veïnes del municipi i de l’entorn, que articulen aquest punt de trobada per compartir coneixements, experiències, sensacions...

Aquesta proposta cultural s’estructura en set ses-

sions, de temàtica diversa però sempre vinculada al territori i està oberta a tothom que vulgui assistir. Hi ha programades activitats tan variades com un col·loqui sobre masies autosuficients i sostenibles o una xerrada amb caminada sobre el tema “la recollecció silvestre, la supervivència dels nostres avantpassats”.

Participació de la Segarra al Congrés Nacional de la Gent Gran

Consol Closa. - El passat dia 25 d'octubre va tenir lloc al Món Sant Benet, al Bages, el 8è Congrés Nacional de la Gent Gran, amb l'assistència de 1.114 participants procedents de totes les comarques de Catalunya.

Va representar la comarca de la Segarra la Consol Closa que és la delegada de la gent gran del poble d'Ivorra al Consell Comarcal. També hi van estar presents el president de Consell, Joan Mora, la consellera

de Participació Ciutadana, Montserrat Farrera i Susanna Marin dels Serveis Tècnics.

Sota el lema "Tenim veu, decidim", va obrir l'acte el conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, Chakir El Homrani, seguit d'una sèrie de ponències entorn dels temes de drets i deures i les polítiques d'envel·liment de la gent gran. A la cloenda es van posar en comú els acords i el manifest treballat durant tota la jornada.

Restauració de la teulada de Sant Martí de Llanera

Ramon Torné. - El passat mes d'octubre del 2019 van acabar les obres de reparació de la teulada de l'església de Sant Martí de Llanera, ubicada al costat del castell.

Era una actuació d'urgència, ja que la teulada estava molt malmesa i les filtracions d'aigua afectaven tota l'estructura de l'edifici. Les obres, que han tingut un cost de 28.242 euros, han estat pagades per l'Institut d'Estudis Ilerdencs en un 42 per cent, el departament

de Cultura de la Generalitat ha aportat un 28 per cent, i el bisbat de Solsona i l'ajuntament de Torà un 15 per cent cadascun.

Cal recordar que el mes de març del 2006 uns quants voluntaris de l'APACT van apuntalar bona part de les encavallades de la nau central, evitant el seu imminent esfondrament a causa de la nevada que havia caigut el mes de gener, i l'any 2014 el bisbat de Solsona va restaurar la coberta del campanar.

Ardèvol reforma l'escola i la torre

Ari Martín. - Els darrers mesos aquest municipi ha rebut dues subvencions diferents per arreglar dos dels seus edificis més emblemàtics: l'escola i la torre medieval.

En el cas de l'escola, la Diputació de Lleida dotarà l'Ajuntament de Pinós amb 35.000 euros per arreglar la teulada. L'Ajuntament de Pinós abonarà la diferència del cost total de la reforma. Les obres començaran a mitjans d'abril i han d'estar finalitzades abans del 30 de juny. Mentre les obres durin l'activitat escolar serà reubicada al local social de Pinós.

Pel que fa a la torre d'Ardèvol, el departament de Cultura ha concedit una subvenció de 41.442 euros per al projecte de restauració de l'emblemàtica torre. Es tracta d'un dels "Ajuts per a l'execució d'obres de restauració i conservació d'immobles de notable valor cultural per al trienni 2019-2021" de l'OSIC (Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural). Es destinarà a millorar les instal·lacions d'aquest monument, conservar-la i, alhora, garantir la seguretat dels veïns del nucli d'aquesta població, evitant que caiguin més pedres de la mateixa torre.

Nova àrea de lleure a la zona esportiva de Massoteres

Dani Vidal. - Massoteres ha ampliat la zona esportiva del poble amb la construcció d'una nova àrea d'esbarjo, equipada amb dos barbacoes, bancs i taules. L'Ajuntament de Massoteres va comprar un terreny, un hort, que

ha servit per ampliar l'aparcament de la zona esportiva i l'adequació d'un espai lúdic i de descans. La nova àrea de lleure es troba al costat de la pista poliesportiva, el local social del municipi i la piscina.

Torà celebra la Quina de Nadal

Jordi Vila.- Ja és tradició a Torà que el dia de Nadal se celebri la Quina al Convent de de Sant Antoni, organitzada per l'Associació del Brut i la Bruta. I és que aquest any ja hem celebrat la cinquena edició.

Aquest any el Convent es va tornar a omplir de gom a gom el dia 25 de desembre per participar a la Quina. I és que va tornar a ser un èxit de participació, omplint tot l'aforament.

Es van tornar a sortejar 10 línies i 10 quines, i a més a més, cal destacar una novetat: la Quina invertida, que consisteix en començar jugant dempeus, i quan

surt un número que tens al cartró, t'has d'anar seient, de manera que guanya la persona que es queda dreta, perquè del bombo no ha sortit cap número del seu cartró.

El regal estrella d'aquest any va ser un patinet elèctric, però també van haver-hi fabulosos premis com una tele, diverses paneres, productes artesans, entrades i també un satisfyer. A la mitja part, com fa anys ja, hi va haver sopar amb coca de recapte per a tothom.

Moltíssimes gràcies a tots els assistents, esperem retrobar-nos el Nadal vinent! Visca el Brut i la Bruta!

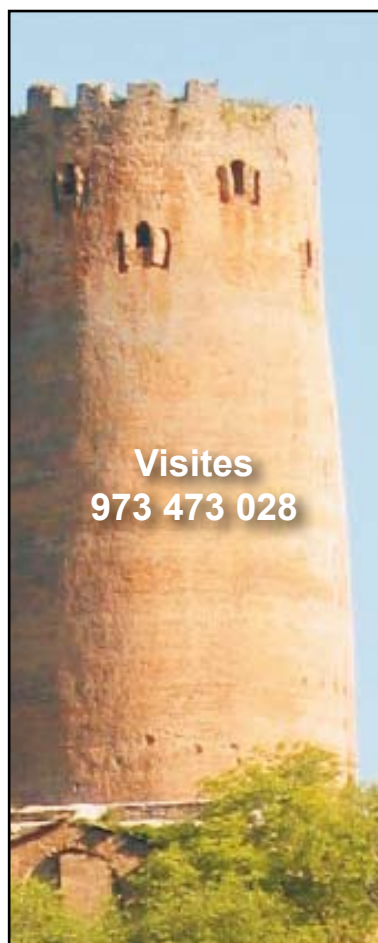
Serveis Mèdics Calaf

Medicina general
Fisioteràpia / Rehabilitació / INDIVA Activ
Pilates adaptat a la teva condició física
Podologia
Psicoteràpia
Anàlisis clínics
Carnets de conduir i altres permisos
Revisions esportives
Certificats mèdics

El teu centre
de referència

Raval Sant Jaume, 29 baixos - 08280 Calaf
Tel. 93 869 80 47 - informacio@serveismedicscalaf.com
www.serveismedicscalaf.com
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 hores

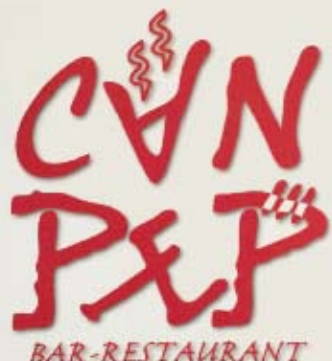

Visites
973 473 028

Enriqueta S.C.P.
perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 - TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

Serveis i Neteges
Segarra

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

Isaac Soterias
INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteriaslampista@hotmail.es
Lampisteria Isaac Soterias

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ - LA SEGARRA - LLEIDA
TEL. 973 473 581 - 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

DUOCASTELLA

Castelltallat - 08263 St. Mateu de Bages (Barcelona)
Tel. 93.743.30.52
www.excavacionsduocastella.com
e-mail: info@excavacionsduocastella.com

EXCAVACIONS, EXPLANACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ, CAMINS, ESCULLERES
REORDENAMENT MEDIAMBIENTAL, FORESTAL, AGRICOLA I EMERGÈNCIES

Curs de pilates a Massoteres

Dani Vidal.- El municipi de Massoteres organitza un any més una activitat d'exercici físic oberta a tota la població. És la setena edició consecutiva del curs de pilates, que té lloc entre els mesos d'octubre i juny, i que cada any augmenta la participació. Enguany hi ha inscrites 20 persones, majoritàriament dones de Massoteres i dels municipis del voltant.

El curs l'imparteix Aida Santesmasses, monitora

titulada de Guissona, en dos sessions d'una hora de durada, cada dimarts i dijous.

El mètode pilates és un sistema d'entrenament físic basat en exercicis controlats que es realitzen a terra a sobre d'una màrrega.

S'adapta a les característiques físiques de cada persona, per la qual cosa el pot practicar tothom segons el seu nivell.

Marta Pessarrodona visita Pinós

Ari Martin.- El 17 de novembre l'escriptora Marta Pessarrodona va visitar Pinós, on té els seus orígens (cal Fuster de Vallmanya). Va signar al llibre de visites d'honor del municipi i va compartir un dels seus últims poemes, dedicat a la seva àvia, i unes paraules amb els assistents a l'acte. Pessarrodona és una dona

compromesa amb la literatura, la societat, la defensa de la igualtat i la llengua, ha escrit narracions, poesia i ha traduït autores com Virginia Woolf, Simone de Beauvoir o Susan Sontag. També ha investigat i escrit sobre autores catalanes com ara Mercè Rodoreda, Maria Aurèlia Capmany i Frederica Montseny.

EL MUSICAL DE LA MOLSOSA

Tot el poble hi participa, d'una manera o altra

Ja fa molt de temps que la gent de la Molsosa i comarca van començar a organitzar un teatre musical, i mireu com passa de ràpid, que des de la primera edició del musical, que va ser el dia 7 de desembre del any 2014, aquest any ja hem celebrat la 6a edició.

Com sempre, amb la santa paciència de la nostra directora Elis Colell que sempre ha estat al capdavant del musical, aquest any després de molts assajos i molts sopars (que això sí, no ens en podem deixar perdre pas cap), el dia 8 de desembre passat varem fer el Musical, en total han sigut 21 actuacions, les dels

nens a càrrec de la Irma Pérez, el jovent, els adults i jubilats, aquest any també es va fer una actuació amb els nens de música en directe a càrrec del Robert Solé, i es va fer un homenatge al Ramón M. Fitó, que no va poder arribar a fer la seva actuació que li feia tanta il·lusió.

En fi, un èxit com cada any, i en acabar la funció com sempre un entrepà de pernil i beguda, que ja va inclòs amb l'entrada, i aquest any també una part dels guanys van anar destinats a col·laborar amb la marató de TV3.

Mercè Dabant

jardineria

manteniments

gespa natural i artificial

podes

instal·lació de reg

plantes i accessoris a l'engròs

tancaments metàl·lics i de fusta

tractaments fitosanitaris

treballs amb fusta

venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

roger@calhuguet.cat

655 633 520

93 625 51 43

“

Cristina Pedret
Ramadera de Móra d'Ebre

No em toquis els ous

No em toquis productes com els ous, la fruita, el pollastre, el xai, el conill o la vedella. Perquè entre tot això i tu hi ha la dedicació dels pagesos i ramaders locals, que fan possible que mengis productes frescos, de qualitat i amb segell de proximitat.

Ara, el que toca, productes catalans.

”

agricultura.gencat.cat

Generalitat
de Catalunya

7,5 Milions
de futurs

LA MARATÓ AL LLOBREGÓS

Castellfollit de Riubregós fa una caminada

Èxit de participació en la caminada solidària amb La Marató. Es van recaptar 285,00 euros que s'han destinat íntegrament a la causa solidària, enguany per la investigació de les malalties minoritàries.

A Ivorra, un bingo, aperitiu i teatre

Ivorra aquest any també participa amb la marató de TV3 el dissabte 14 amb un bingo, el diumenge vermut solidari i el dia 29 amb la representació de l'obra "El malalt imaginari" pel grup "Els Massots" de Massoteres, vam riure i ens van fer passar una estona molt divertida.

Torà, caminada per la Vall de Cellers

Amb la iniciativa de l'Associació de Dones Toraneses i la col·laboració de 10 entitats més de Torà, va tenir lloc el 15 de desembre passat una caminada solidària per la Vall de Cellers a benefici de la Marató de TV3, que va aplegar uns 100 participants.

Biosca fa un dinar i sorteja objectes diversos

El passat 14 de desembre, es va fer a Biosca la ja tradicional jornada per la Marató, aquest any dedicada a les malalties minoritàries, organitzada pel Grup de la Gent Gran de Biosca. Al local de cal Borres es va fer una paella i un sorteig d'objectes donats per a l'ocasió per cada un dels assistents. També es va comptar amb l'actuació desinteressada d'un mag vingut des de Tàrraga. La recaptació de 1.165,00 euros va anar íntegra a la Marató.

POSTALS NADALENQUES

VICFRED

Els Reis Mags de l'Orient van arribar al poble amb una carrossa ben engalanada per l'ocasió i van repartir regals i bons desitjos a petits i grans. Enguany van venir molt carregats perquè tothom s'havia portat bé.

Després tots els veïns, conjuntament amb altra gent vinguda d'altres indrets de la comarca, van gaudir d'una torronada amb coca, refrescos i un bon cava, per tal de encarar molt bé l'any que s'acaba d'encetar-ne el nou, en un ambient distès i festiu.

LA MOLSOSA

A la Molsosa, el dia 24 de desembre per no perdre el costum, tota la gent que pot del poble van a la Missa del Gall i a la sortida, al local, l'Ajuntament convida a torrons, coca i cava. El dia 31 de desembre acaben l'any amb un bon sopar, on els veïns i amics ens reuneixen. Unes quantes dones, dies abans, ja treballen perquè no hi falti res.

IVORRA

El dia 24 de desembre, com venim fent tots els anys a la nit, Missa del Gall i torronada per a tothom. El dissabte dia 28 desembre vam rebre la visita del Patge Faruk per recollir les cartes de petits i grans i, per fi, el dia 5 de gener, visita de Ses Majestats els Reis d'Orient, repartint regals per a tothom.

CASTELLFOLLIT

L'escola Sant Roc i la seva comunitat educativa va celebrar el Nadal amb les tradicionals activitats que fan gaudir petits i grans.

Com cada any el Tió tenia ganes de jugar i a principis de desembre el vam haver d'anar a buscar pel poble amb un joc de pistes organitzat per l'AMPA.

El dia 13 de desembre ens vam reunir tots per veure actuar l'alumnat. Els nens i nenes van venir de casa disfressats per l'obra de teatre "La discordia del Nadal". Tothom va quedar meravellat dels diferents vestits creats per les famílies: molta imaginació i dedicació. Una tarda plena d'activitats: carta al patge, teatre, cançons, cagada del Tió... i per últim un bon berenar organitzat per l'AMPA.

El patge Faruk va venir a Castellfollit a recollir les cartes que els nens i nenes havien preparat pels Reis Mags de l'Orient, amb totes les seves peticions i desitjos.

Els Reis Mags de l'Orient amb els seus patges i ajudants i tots els nens i nenes del poble, contents de poder rebre un any més la visita de Ses Majestats.

Una vegada més, els veïns de Castellfollit, celebren l'arribada del nou any al local social del poble amb un molt bon sopar on no hi va faltar cap detall.

POSTALS NADALENQUES

CALONGE DE SEGARRA

El dia 24 de desembre, nit de Nadal, una setantena de veïns i veïnes de Calonge de Segarra es van aplegar al local social del municipi per celebrar la festa de la Torronada. La visita del Pare Noël, va repartir lllaminadures als més menuts. També es van lliurar els premis del 12è concurs de dibuix de la postal nadalenca i de la 11a edició del concurs de dites i poemes de Nadal.

BIOSCA

El dia de Nadal, després de la missa, es va fer cagar el Tió al local social, tota la mainada van poder disfrutar de l'acte i dels regals que el Tió va cagar.

Diumenge, 5 de gener al vespre, van arribar puntualment els Reis d'Orient, repartint regals per a tots els veïns i veïnes de Biosca, la comitiva reial va ser rebuda amb fanalets.

MASSOTERES

La representació dels "Pastorets del Ferrer Magí" va tornar a ser un èxit, amb l'assistència d'unes 130 persones al local social el diumenge 8 de desembre. És el tercer any consecutiu que s'organitzen els Pastorets, a càrrec del grup de teatre del municipi Els Massots.

Enguany la funció també fou solidària i va donar part de la recaptació a La Marató de TV3.

La Nit de Nadal es va celebrar la Missa del Gall, cantada per la coral del municipi, Massoteres Encanta, i una torronada posterior al local social.

LEDS C4⁺

outlet
BOTIGA

De dimarts a divendres, de 10:00 a 14:00 i de 16:00 a 20:00
Dissabte, de 10:00 a 14:00

Afores s/n, Torà
973 468 121

SANAÜJA

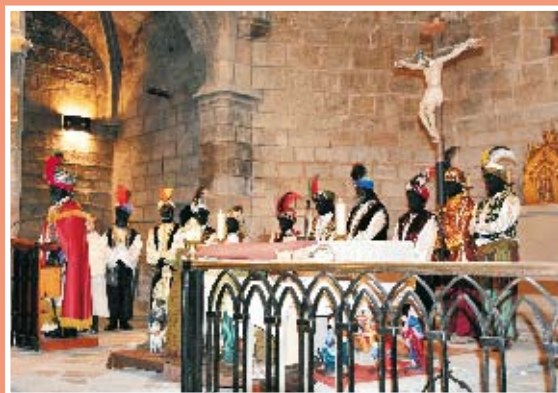

El Tió a l'escola

Les festes de Nadal són de les més esperades pels nens i nenes, ja que són sinònim de vacances, regals, alegria... I a l'escola de Sanaüja ja donen el tret de sortida a les Festes amb una jornada pre-nadalenca, on l'acte central és fer cagar el Tió, que aguanta estoicament els nombrosos cops de bastó de tots els nens i nenes que frisen per obtenir un regal o llaminadura. De la mateixa manera, els alumnes de l'escola també van oferir un espectacle musical que va fer les delícies de les seves famílies.

Visita del Patge Reial a Sanaüja

El diumenge 29 de desembre els nens i nenes de Sanaüja van rebre una visita molt especial, esperada de cada any com a preludi dels Reis (o els "reixos", com els diem per aquí). Es tracta la visita del Patge Reial, conegut també com el "patge Faruk", que ve de llunyanes terres per tal de recollir les cartes il·lusionades de la mainada, on hi formulen els seus desitjos sota la forma de les joguines que somien rebre. Un cop més, doncs, el patge i els seus assistents van marxar ben carregats amb les cartes dels sanaüjencs més joves.

Els Reis d'Orient arriben a Sanaüja

La nit més esperada per la mainada va arribar el 5 de gener, quan al vespre arribava la luxosa comitiva amb els reis d'Orient i els seus patges enmig d'uns espectaculars efectes de llum. El punt principal de rebuda va ser la Plaça Major, on ses majestats van aprofitar per entrar dins l'església a adorar al Nen Jesús. D'aquí van traslladar-se cap al Local Social, on tot estava preparat perquè els nens i nenes esperessin amb emoció ser cridats a l'escenari, on un dels tres reis els hi preguntava si s'havien portat bé i se'ls hi feia entrega dels preuats regals. Un ritual màgic de cada any, on el millor és veure la cara d'il·lusió dels petits.

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

Agent
sol lastrader

Plaça de la Creu, 3
25750 - Torà
Tel. 973 473 317
Fax 973 473 644
info@cofisco.es

WWW.
valldellobregos cat

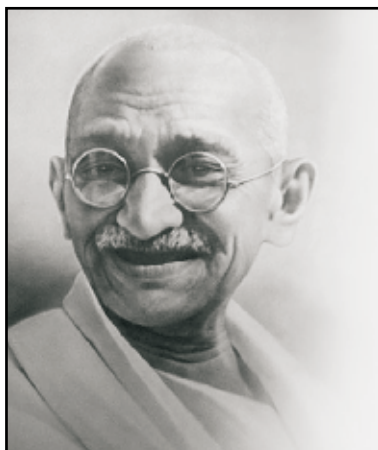
Q
Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes

La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular

Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
Informació

**"La
violència és
la por als
ideals dels
altres"**

Mahatma Gandhi

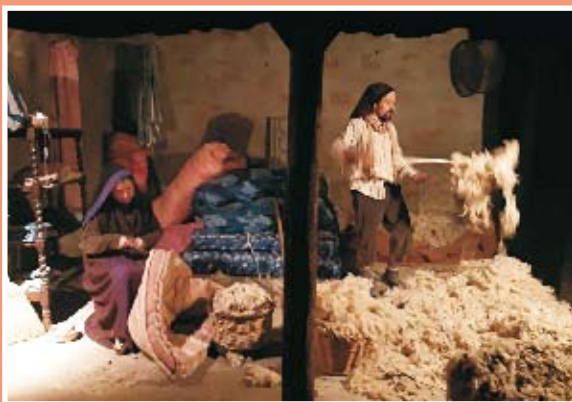

POSTALS NADALENQUES

ARDÈVOL

Pessebre vivent

El poble d'Ardèvol ha celebrat la 27a edició del seu nostrat pessebre. Els més de 200 actors, provinents del mateix municipi i les localitats properes, i els detalls dels diferents quadres han sorprès un any més el públic. Els organitzadors calculen que aquest any l'han visitat aproximadament un total de 4.900 espectadors d'arreu de Catalunya. Com a novetat, s'ha incorporat una escena que rescata l'ofici de matalasser, i mostra com s'estovava la llana dels matalassos unes dècades endarrere.

Nadal a l'escola

A l'escola d'Ardèvol es va donar la benvinguda a les vacances de Nadal amb una celebració càlida i plena de moments únics. Les famílies, alumnes i mestres de l'escola d'Ardèvol van gaudir d'activitats variades com un intercanvi de regals o una representació teatral i una cantada de nades, tot creat pels mateixos infants. Tampoc va faltar una xocolatada per agafar forces i fer cagar el Tió, ni l'entrega de la carta als reis en una bústia especial arribada directament des del Pol Nord. Petits i grans van viure una jornada intensa plena d'emocions. (Foto: Assumpta Garriga)

Manualitats nadalenques

A principis de Desembre es va realitzar un taller de manualitats nadalenc organitzat per l'Ajuntament de Pinós, amb el suport de la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya i el Consell Comarcal del Solsonès. Els assistents al curs van poder crear durant dos dies un arbre de Nadal original, fet a partir de fusta i boles decoratives, seguint les instruccions de la Núria Bastida.

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Dúries / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, harrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquema
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embonats Neuromusculars
- Altres teràpies

**PODOLOGIA
TORÀ**

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

SANT ANTONI AL LLOBREGÓS

A Sanaüja: la Festa Major d'hivern

El 17 de febrer va començar com cada any a Sanaüja amb el so dels petards que conviden als vilatans a llevar-se ben d'hora per gaudir de la festa. L'acte central és la celebració de la missa en honor al sant i la celebració dels tradicionals Tres Tombs, que aquest any van realitzar cinc cavalls amb els seus genets, un dels quals portant l'emblemàtica bandera que fa honor al sant. El públic assistent va cloure el matí amb el repartiment de coca, figues i mistela i al vespre va tenir lloc el ball de tarda-nit, que posava fi a la festa.

Torà beneeix animals i tractors

Com cada any el mateix dia 17 de gener, Torà s'aplegà, primer a l'església per celebrar la missa en honor de Sant Antoni Abat, i després a la plaça de la Creu per beneir els tractors i tractoristes que es hi van fer cap i també els animals de companyia que molta gent va portar perquè el seu sant patró els protegís amb una bona benedicció. La festa va acabar compartint coca, mistela i xocolata.

A l'endemà, dissabte, una setantena de persones es van reunir a sopar i compartir tertúlia amb els conveïns amb una vetllada animada per acabar d'arrodonir la festa.

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres,
finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ J. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Ivorra celebra Sant Antoni

És tradicional que Ivorra celebri la festa del sant patró dels animals amb la missa en honor del sant i amb un dinar de germanor que aplega tots els vilatans, tant si viuen al poble, com si s'estan en altres poblacions. És per això que aquest any la festa es va traslladar al diumenge dia 19 per omplir el local social amb unes 120 persones que van gaudir d'un bon dinar i una bona convivència en la sobretaula.

A Ardèvol és festa local

A Ardèvol el dia de Sant Antoni va ser festa local i com cada any es va celebrar una missa amb més de cent assistents. Al acabar el sagrament es va repartir la tradicional bossa de vianda de Sant Antoni, amb un panet, una botifarra d'ou i una de negra, una ampolleta de vi i una poma. Es va posar punt i final a la celebració amb un dinar popular i el sorteig de tres paneres, fetes amb obsequis donats pels veïns del municipi.

Puigredon també ho celebra

La festa de Sant Antoni es commemora a Puigredon des de fa més de 70 anys i enguany es va celebrar el diumenge, dia 19, amb una missa dedicada al sant, seguida de la benedicció dels tractors i dels animals que s'hi van donar cita al voltant de l'església. A més de compartir coca i mistela, es van rifar dues magnífiques cistelles i un pernil.

DESPATX D'ARQUITECTURA

estudi
BLAT
ARQUITECTES

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

1a DIADA DEL SETGE DE RIUBREGÓS

El dissabte 30 de novembre de 2019 pot haver estat una data històrica per a Castellfollit de Riubregós. Aquest dia, vam commemorar per primera vegada el setge i la destrucció que, el mes d'octubre de 1822, va patir el nostre poble per part de l'exèrcit comandat pel general Espoz y Mina.

Convençuts que val la pena valorar uns fets històrics com aquells, de gran rellevància i carregats d'èpica, el grup de persones que estem constituint l'associació cultural de Castellfollit vam impulsar la primera Diada del Setge. Ens mou la passió pel ric patrimoni cultural de la nostra vila, però també les ganes de corregir el que entenem que és una anomalia. Ho fem, a més, tres anys abans que se'n compleixin 200 d'aquells fets, amb la voluntat d'arribar al bicentenari amb la festa ja consolidada. L'any 2022 volem oferir una Diada del Setge a l'altura de l'esdeveniment històric que celebra.

És fàcil comparar la nostra diada amb la diada nacional de Catalunya. Certament, el 24 d'octubre seria

el nostre 11 de setembre: el poble va caure i la batalla es va perdre. Però allò no va ser del tot una derrota. Ni molt menys. *"Donde fue Castellfollit. Pueblos, tomad ejemplo. No abriguéis a los enemigos de la patria"*, es llegeix en el cartell que Espoz y Mina va ordenar penjar sobre les runes de Castellfollit, unes hores després que la gran majoria dels assetjats escapessin i deixessin la població gairebé deserta.

**El castell de Sant Esteve,
l'any 1822, va resistir
durant una setmana
l'escomesa de milers
de soldats**

Obsessionat a fer un escarment exemplar, i frustrat per no haver pogut passar per les armes els resistents del setge, el sanguinari militar va voler exterminar el nostre poble. I, 197 anys després, Castellfollit de Riubregós segueix dempeus. Vam

renéixer i continuem aquí. A algú se li acut un motiu millor per celebrar?

La primera Diada del Setge va ser molt senzilla. Havia de tenir lloc el 26 d'octubre passat, però la vam ajornar perquè coincidia amb la manifestació que s'havia convocat a Barcelona en protesta per la sentència als polítics i activistes catalans. En tot cas, la jornada es va

CASTELLFOLLIT DE

**L'any 2022 se celebra
el bicentenari
del setge
i destrucció de
Castellfollit**

iniciar a mitja tarda, amb una pujada al castell de Sant Esteve, la fortalesa que, l'any 1822, va resistir durant una setmana l'escomesa de milers de soldats, i que es troba en procés de recuperació després de romandre durant dos segles tal com va la va deixar aquella brutal batalla. Allà, el Mingo Noguera, el guia del castell, va explicar el setge i la destrucció de Castellfollit, amb la seva proverbial saviesa, a una nombrosa concurrència.

A quarts de set, tothom va baixar cap a la vila per omplir la sala d'actes de Ca l'Adela, l'edifici on es troba l'Ajuntament. Damunt de cada cadira es podia trobar un quadern de quinze planes amb l'eloqüent títol '1822. El setge i la destrucció de Castellfollit de Riubregós'. L'autor d'aquest relat, un servidor, va ser també qui va presentar el protagonista de l'acte: Ramon Arnabat. Doctor en història, professor de la Universitat Rovira i Virgili i especialista en el Trienni Liberal, a Catalunya no hi ha ningú que en sàpiga més que ell de l'època en la qual s'emmarquen els fets de 1822. La setantena de persones que va assistir a la seva xerrada va poder gaudir, durant gairebé una hora i mitja, d'una exposició, detallada i rigorosa, del context que va envoltar el setge i la destrucció de Castellfollit. Tot un luxe per a la Diada del Setge, un padré de primer nivell.

La Diada es va tancar l'endemà, diumenge 1 de desembre, amb la caminada solidària per a la Marató de TV3, que va aplegar una cinquantena de persones i va passar per un lloc clau en la batalla de 1822: la barraca on el general Mina va dirigir el setge. Allà hi va haver esmorzar per a tothom i, de nou, les explicacions de l'impagable Mingo Noguera.

L'any que ve, més i millor.

Albert Fibla

Calaf: festa de Santa Calamanda

Per segon any, la regidoria de Cultura i Festes aposta per oferir una destacada programació.

Calaf celebrarà el dia 5 de febrer, la diada de la seva patrona, Santa Calamanda.

La programació tindrà lloc del dissabte 1 al diumenge 9 de febrer.

Dissabte 1 de febrer

Assaig sobre la lucidesa, amb l'actor calafi Xavier Torra, serà l'espectacle teatral encarregat d'obrir la Festa Major a les 18 h al Casino de Calaf. *Assaig sobre la lucidesa* és la segona part de la cèlebre *Assaig sobre la ceguesa*, obra amb la qual José Saramago va un pas més enllà en la seva mirada crítica als mecanismes del poder i posa en el punt de mira la corrupció del sistema democràtic.

Diumenge 2 de febrer

El Casino de Calaf acollirà a les 12 h la presentació del llibre de poemes **Emboscada**, de l'autor calafi Amadeu Vidal Bonafont. Un recull poètic on l'Amadeu ens fa viure diversos sentiments relacionats amb la pèrdua d'una persona estimada a la qual deu la vida.

A les 18 h, el Casal de Calaf obrirà les seves portes al **concert de MANEL** on el grup català ens delectarà amb les cançons del seu nou àlbum "Per la bona gent". Dos anys després de tancar la seva gira "Jo competeixo" (2016) MANEL torna més sorprenent,

artísticament ambiciós i radicalment contemporani de tota la seva carrera. Finalitzem la jornada del diumenge al Casino de Calaf a les 19 h amb ball amb Pep i M. José Trio.

Dimarts 4 de febrer

Quartet Brossa n'oferirà a les 20 h al Casino de Calaf el concert anomenat "**Folkestral**" on retornen als pobles les músiques folk robades pels clàssics.

Dimecres 5 de febrer

El matí del 5 de febrer, festiu local, començarà amb les tradicionals activitats en honor a la Patrona. A les 11.30 h tindrà lloc la missa solemne i seguidament es farà el ball de la **Metredansa**. En acabar, al Casino es farà la ballada de les sardanes enllaunades. També, a les 11.30 h el Casal de Calaf projectarà una sessió de cinema infantil.

A més, enguany estan programades dues activitats a la tarda: A les 18 h el Casal de Calaf acollirà novament el **Cicle Gaudí** i projectarà **La hija de un ladrón** i a les 18.30h hi haurà Ball al Casino amb el grup Banda Sonora.

La festa de Santa Calamanda de Calaf torna amb una àmplia i variada programació

Divendres 7 de febrer

Els actes de Santa Calamanda encara s'allarguen fins al proper cap de setmana. El divendres 7 de febrer a les 20 h al Casal de Calaf, se celebrarà la **IV Nit de l'Esport i la Cultura**, per reconèixer a les persones i entitats locals que han destacat pels èxits assolits o per la promoció que han fet de l'esport i la cultura l'any 2019.

Dissabte 8 de febrer

La màgia també tindrà el seu espai entre la programació, el **Mag Pere** oferirà un espectacle familiar a les 18 h a la sala de fusta del Casal. Alhora, a la sala d'actes municipal Teresa Escolà i Torra, l'Esplai de la Gent Gran ens delectarà novament amb un **Escala en Hi-Fi**, un espectacle que fa mesos que assagen amb coreografies, playbacks i teatre que ens farà emocionar.

Diumenge 9 de febrer

Per posar punt i final a la Festa Major d'hivern, **Jo Jet i Maria Ribot** amb un concert vermut al Casino de Calaf a les 12h, on el duet manresà proposa un so independent i d'estil proper al pop.

Per finalitzar l'última jornada de Festa Major, el Casino de Calaf oferirà ball amb el **Duet Dava**.

A més, del 3 al 9 de febrer podreu gaudir de l'exposició "**Retrats d'un poble. Som de Calaf**" a càrrec de Marisol Franco al Casino. En aquesta, podrem veure una sèrie de retrats de persones que comparteixen la seva vida a Calaf a banda de les diferències de sexe, condició social o cultural. L'ús del carbonet o el grafit simbolitza les dualitats i els valors, els colors ens parlen de la diversitat dels matisos.

*Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya*

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

Passeig Santa Calamanda, 12
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF
quioscpasseig@gmail.com

AUTOESCOLA
ROS

Tels. 625 675 150
973 551 011

c/ Fluvià, 34
25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant JAUME TARRUËLLA, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455   676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
Tel i Fax 973 473 181
25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panells de fusta i panells d'imitació pedra

Josep Mª Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

Celebrem 40 anys!

apactora.org

EXPOSICIONS A CAL GEGÓ

En el decurs del passat desembre, i com a cloenda dels actes previstos per celebrar els 40 anys, l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà va organitzar dues exposicions a la casa de cultura Cal Gegó.

Una de les exposicions portava per títol "Ocells de la nostra terra", en la qual dos veïns de Torà, la Cristina i el Salva, que són molt afeccionats a la fotografia i a les aus, ens mostraven una part de les moltes fotografies que han fet dels ocells del nostre país, recreant els seus hàbitats, sons i cants. Aquesta exposició estava dedicada al membre de la nostra Associació, en Carles Muzàs, que en va ser l'impulsor, tant d'aquesta com d'altres exposicions que s'hi han fet, i que malauradament fa poc temps que ens ha deixat.

L'altra exposició era un ampli recull de fotografies i notes històriques del pas de la peregrinació d'una imatge de la Mare de Déu de Fàtima que es va dur a terme l'any 1949, ara fa 70 anys, per Torà i altres pobles de la nostra Vall que formen part del Bisbat de Solsona i que en el seu temps va tenir molt de relleu. Aquesta exposició era una mostra de les manifestacions de fervor popular que es van viure aquells dies a Torà, en plena dictadura i quan tot just feia deu anys que havia acabat la Guerra Civil. Segons les cròniques d'aquells dies, tot el poble va col·laborar guarnint i engalanant els carrers i places, i en la processó que tancava els actes van assistir-hi unes dues mil persones.

Segons ens diu Jaume Coberó¹, "A l'arxiprestat de Torà la visita o peregrinació de la santa imatge fou la setmana del 12 al 18 de setembre de 1949, començant a presentar-la primer a totes les parròquies i esglésies

de l'arxiprestat, la qual era esperada i rebuda en totes elles sempre amb gran entusiasme de fervor i devoció. Cada dia, cap al tard, després de fer la visita en alguns llocs, la Verge amb la seva comitiva retornava a la vila de Torà. El senyor bisbe Tarancon i els seus acompanyants feien cada nit estada a la rectoria de Torà, amb el rector, que llavors era mossèn Josep Vilajosana"

Aquestes exposicions es podran visitar encara a Cal Gegó en dates que s'anunciaran oportunament.

Agraïm la cessió de fotografies dels arxius de la família de Jaume Vilagut i d'Enriqueta Parramon.

Ramon Torné

¹Jaume Coberó, en el llibre *La paraula era Fàtima*, de Joan Obiols i Rios. Ed. Solsona Comunicacions, SL.-1999

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

ENCARA HI SOM A TEMPS

Cada comerç que tanca és un pas irreversible cap a l'empobriment del nostre poble

Tot just finalitzades les festes de Nadal i Reis, s'esdevé una reflexió sobre la supervivència del comerç del nostre poble davant les amenaces de les noves formes de consum i de compra. Sóc molt conscient que una vila com Torà, que es mou al voltant dels 1.300 habitants, no pot oferir tots els serveis que desitjaríem, i que el comerç, avui encara existent, no pot proposar una oferta comercial complerta a l'alçada de les necessitats de la població. No obstant, tenim la sort de comptar amb petites heroïnes i herois que avui, no sense un gran esforç, mantenen oberts establiments comercials que ens permeten satisfer una part important de les nostres necessitats.

No és menys cert que els nous hàbits de consum i de compra, amb l'ús de les noves tecnologies, ens fan molt més còmoda la vida i ens amplien el ventall de productes a consumir (molts d'ells innecessaris, al meu parer), però tampoc és discutible que aquests no afavoreixen i van en contra del comerç de proximitat i del consum responsable. Estem abocats a fer una profunda reflexió sobre els nostres hàbits de consum, l'impacte que aquest tenen sobre el medi ambient (consum de plàstics, combustible, increment de residus...) i aquesta reflexió passa també per defensar el nostre comerç, el que tenim al costat de casa, el que ens resol aquelles petites necessitats quotidianes i que entre tots hem d'ajudar a mantenir.

Com a decisió personal i des que vàrem arribar, ara farà deu anys, a casa, tot allò que es pugui adquirir en comerços de Torà (productes i serveis), es compra a Torà. Convido a la reflexió. Encara hi som a temps.

Ajudem tots aquests petits establiments comercials de Torà a seguir donant servei a la població. Cada comerç que tanca és un pas irreversible cap a l'empobriment del nostre poble. Depèn de nosaltres.

Bon any 2020.

Christian Terribas

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc

Quiosco

Videoclub

Papereria

Objectes de regal

Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)

Tel. i Fax: 973 473 346

llibreriarovira@hotmail.com

EL MUR DE LLOBERA

Quan vaig descobrir el Pessebre d'Ardèvol es va reorientar novament el meu camí. Al pessebre hi ha una tasca comuna que fa transcendir les contradiccions, les desavinences, la diversitat d'opinions, i dona com a resultat una obra escènica de contingut i bellesa compartida, de la qual tots se senten partícips i orgullosos. Em vaig enamorar del resultat artístic i del vincle humà que el fa possible.

També la Torre de Vallferosa, curvilínia i poderosa, es va ficar dins meu per gestar en el meu cor el concert més viu, intens i ric de tota la meua història professional i humana. I ho va ser per la gran quantitat de persones que hi van col·laborar, però sobretot, per la qualitat de la seva implicació.

La Torre va ser far d'orientació de tots i ens va relligar, començant per posar en relació vers una tasca comuna l'alcalde de Torà, municipi al que pertany la torre, i l'alcalde de Solsona. Vam parlar de transcendir les fronteres administratives, de trobar una intersecció, un sentiment comú. Ens va mostrar que compartir és una necessitat de l'ànima i competir una expressió del poder. Per a mi és la *Torre de l'Amat*, situada com està geogràficament al cor de Catalunya.

Però vet aquí que fa unes setmanes, anant de compres per Solsona, diverses persones em van parlar malament de Torà, d'accions consumades i sentències que no tenen en compte sensibilitats, sentiments de pertinença, proximitat, serveis, necessitats ni vincles. Expliquen que part del municipi de Torà, al territori de masies, proposa adherir-se al municipi de Llobera, perquè se sent més proper i sempre hi ha tingut vincles de convivència i veïnatge. Diuen que per sentències judicials no els deixen decidir viure com han viscut fins ara... I tantes coses que es diuen mentre comprem botifarra, esperem el canvi d'oli del cotxe, o encarreguem el pa. Mala maror!

Per altra banda, també diuen que el traspàs de tot el municipi de Torà a la comarca veïna ja està en marxa. I em venen al cap un munt de preguntes: Si això es realitzés, volem formar part d'un veïnat que ja no ens reconeix i ens considera enemics? S'impedirà amb sabotatges que les aigües arribin on dictin les lleis? Si no hi ha diners per arreglar la carretera d'Ardèvol ni el camí de l'Aguda o per posar una depuradora per deixar de contaminar el riu, per a què volem encara més territori?

No entenc que m'hagi arribat la notícia anant per Solsona, per TV3 o *La Vanguardia* i, quan pregunto a la gent de Torà, no en saben res... Però si no ho sabem i de sobte resulta que pertanyem a un "bàndol", voldria saber de primera mà les explicacions del qui passa al davant en nom dels toranesos. Em pregunto si he d'anar personalment a l'ajuntament o l'ajuntament podria convocar el poble i les parts implicades per informar-nos. "Home salvat en poble", deia Espriu, i jo voldria ser una dona activa i responsable de pertànyer a una comunitat. Voldria donar-li veritable sentit a la paraula "autodeterminació" començant per mi mateixa.

MARC JAVIERRE KOHAN

La política és l'art de la convivència. Cal seure i parlar (*sit and talk*) sense cansar-se. Només, i com a últim recurs, per desencallar desavinences, està la llei. És aquest el cas? Crec que a Torà, a més de demanar a la Mare de Déu de l'Aguda que sigui la nostra advocada, necessitem informació directa dels nostres responsables sense intermediaris mediàtics.

Per sobre de la llei està la persona. La persona dona sentit a la llei, però si la persona no s'implica, la llei s'imposa construint un mur entre veïns.

Quan en els meus concerts canto País petit, sempre dic que el meu país és tan petit que "des de dalt del campanar es veu el campanar veí". Els murs que aixequem impedeixen de veure els veïns i no podem viure-hi d'esquena.

I una cita: "*¿Què està permès? Aquesta és la pregunta del picaplets. ¿Què és el que dona vida? Aquesta és la pregunta de l'home d'esperit*". Pablo d'Ors.

RAMON MARIA FITÓ BESORA

Com ens lamentàvem en el número anterior del LLOBREGÓS, el nostre company de redacció Ramon Maria Fitó ens ha deixat i el seu funeral a la parroquial de Santa Fe de Calonge de Segarra va ser una manifestació d'afecte i reconeixement a una de les persones que va estimar la terra. En el seu comiat, la seva família li va dedicar un emotiu record, que reproduïm en aquestes pàgines.

Ramon, no som aquí per acomiadar-nos, sinó per recordar-te.

En els seus seixanta-nou anys de vida, el Ramon ha estat una persona senzilla, humil, afable i intensament humana. Solitari i associatiu per parts iguals. Amant de la seva feina, la pagesia, i compromès amb el territori i amb el país. Alcalde de Calonge de Segarra des del 1987 fins al 2007. Vint anys implicat amb el municipi, amb les tradicions i amb els calongins i calongines.

Els Pilots era casa seva. De fet, sempre ha estat "El Ramon dels Pilots". Li agradava fer migdiades i

contemplar com creixia el sembrat de La Plana des de la galeria.

Era membre actiu de la Unió de Pagesos, soci de l'ANC i d'Òmnium, militant d'Esquerra Republicana i col·laborador d'Unicef i de l'Associació Espanyola Contra el Càncer.

En hores vagaroses, li agradava escriure. Des de feia molts anys, també participava en la revista Llobregós, amb diversos pseudònims que preferim no revelar. Però si la llegiu, busqueu les seves paraules en alguns dels articles, que de ben segur les reconeixereu, com si ell fos a l'altre costat, llegint-vos en veu alta.

Amant de la comunicació, l'any

99 va donar forma a Ràdio Altiplà. La va veure néixer i la va veure créixer. I sempre se l'havia sentit com si fos una mica seva.

En els últims anys, s'havia embarcat en viatges i aventures. Ha visitat Dublín, Oporto, l'Algher, Bilbao, Brussel·les, Zurich, Florència, Múnic, Bratislava... i fins i tot, en ple tractament de quimioteràpia, va demanar poder fer un creuer amb els veïns i les veïnes de la Molsosa. El metge el va engrescar, assegurant-li que formava part de la teràpia. Recordarà el seu últim viatge navegant pel Mediterrani i visitant la Provença francesa.

Una altra de les seves grans pas-

IN MEMORIAM

sions era la política. Sempre, sempre, en tenia una opinió, per tot i per tothom. Des de l'hospital, en seguia l'actualitat i s'emocionava amb el trasbals dels últims dies al país. Era un revolucionari amb el liri a la mà, i un sembrador de la llibertat. I tal com ell predicava, hem de seguir fent caure espigues d'or i, quan convingui, segar cadenes per recollir els fruits d'allò que un dia, ell va sembrar.

A principis de 2015, vam rebre la desagradable notícia: un melanoma a l'ull dret. D'aquesta se'n va sortir, però tres anys més tard, el tumor va tornar a aparèixer. Ell, però, amb el seu tarannà, sempre l'hi havia restat importància i la malaltia havia passat en un segon pla en el seu dia a dia. Fins que, fa 71 dies, les cèl·lules dolentes van decidir guanyar la batalla.

Aquests últims dies a l'hospital, hem redescobert un Ramon eufòric, rialler i il·lusionat. Tot i la seva poca força, en cap instant va perdre les ganes de seguir, de lluitar, de recuperar-se, i de desfer-se'n d'aquest maleït càncer que li ha pres anys de llum i de vida. No va deixar de mirar al futur ni de renunciar a la

vida en cap moment. Has estat molt valent!

Quan van morir els seus pares, el Cristòfol i la Roseta, el Ramon els va homenatjar amb unes paraules que els identificaven, gravades a la seva làpida. Pel padrí va escriure "Bon cristià, humil i treballador, que passà per la vida fent el bé i va morir treballant". I per la padrina, "La Roseta dels Pilots. Estimava la família, les plantes i la gent. A casa seva, tothom hi tenia la taula parada". És per això que la família volem

Amant de la seva feina, la pagesia, i compromès amb el territori i amb el país

deixar aquest record especial també per ell, i volem compartir-lo amb vosaltres. Si us ve de gust escriure unes paraules pel Ramon, fora hi trobareu paperetes —en blanc— i una urna. Entre tots i totes, podem fer-li aquest petit homenatge per a després també gravar aquestes paraules.

Volem donar el més sincer agraïment a tot l'equip de metges, infermers, infermeres i personal mèdic de l'Institut Oncològic de Catalunya, de l'Hospital de Bellvitge, de l'Hospital d'Igualada, del Centre de Salut de Calaf i dels serveis de transport sanitaris, que tan i tan bé l'han cuidat.

I de part de tota la família, gràcies a tots i a totes per ser avui aquí. Aquests últims dies hem sentit de ben a prop el vostre acompanyament i les vostres abraçades.

També vull donar un agraïment molt especial a les seves germanes, que l'han acompanyat fins a l'últim dels sospirs. N'estic molt segura que el seu agraïment cap a vosaltres dues ha estat immens!

I ja per acabar, volem remarcar que, com a bon pagès que has estat —i per tant, mig meteoròleg—, ens has deixat en un diumenge que va començar fresc i plujós, que va continuar radiant i assolellat i que, quan el sol va caure, la nit es va aixecar fosca i ventada.

Ens has deixat molt aviat, però et recordarem sempre.

Calonge de Segarra, 4 de novembre de 2019

Pel broc gros

MALES FITES

Un mapa municipal no delimita una propietat sinó l'espai on un Ajuntament està obligat a donar serveis als seus veïns i veïnes

Una llosa clavada dreta a terra, sovint flanquejada per dues pedres més petites, anomenades filloles. En funció de la geologia del terreny pot ser substituïda per una línia picada directament a la roca. Una manera ben senzilla i entenedora de delimitar un terreny rústic i, malgrat això, les confusions entre propietaris veïns per dos pams de terra, un cabàs d'ordi o mitja càrrega de llenya han provocat desavinences, que s'arrosseguen des de temps immemorials, i memorables allisades d'esquena a cops de barró. Les fites, però, no només són de finques privades, també delimiten diferents divisions administratives.

Si sortiu de Torà i enfileu el camí d'Armena, a prop dels olivers del Marietes, podeu trobar cinc lletres (T, LL i CR) incises a la roca que recorden un límit entre tres termes: el dels antics municipis de Torà i Llanera, fusionats el 1968, i el de Castellfollit. Malgrat que els elements l'han mig esborrat la fita no és molt antiga. En contra del que molta gent creu, la vall de Cellers no havia sigut sempre de Llanera. Fa menys de dos segles l'actual TM de Torà estava repartit entre 7 municipis: el de Torà, el de l'Aguda, el de Cellers, el de Claret, el de Fontanet i Puig-redon, el de Vallferosa i el de Llanera i Sant Serni. El 1847 el govern espanyol va reduir-los a dos, imposant l'agregació dels dos primers i dels altres cinc. No va ser cap fet excepcional: en aquella mateixa dècada van deixar de tenir municipi propi Lloberola, Vicfred, Ardèvol, Vallmanya, Matamargó, Enfesta, Prades, Aleny, Dusfort, Ribelles, Peracamps, Torredenogó i un llarg etcètera. El territori de l'actual comunitat presumptament autònoma de Catalunya va passar de 1.751 municipis el 1842 a 1.079 cinc anys més tard. La següent onada d'agregacions forçoses va produir-se durant el franquisme, baixant fins al mínim històric de 932 municipis. Una lleu remuntada a finals de mil·lenni va deixar la xifra en 947. L'acceptació del mapa municipal dibuixat capriciosament des de despatxos de la quinta força és força desigual. Tot i que en la immensa majoria de casos els veïns afectats han anat assumint, de grat o per força, la realitat administrativa

imposada, encara hi ha conflictes que, malgrat el temps transcorregut, continuen més enverinats que mai.

Des de fa anys el termenat entre Torà i Llobera ha esdevingut una mena de Caixmir català, un tetrís de la geopolítica de pa sucat amb oli on se sobreposen diferents conflictes: per un costat tenim l'expedient de segregació de les masies de l'extrem nord de Llanera, que volen separar-se de Torà i dependre de Llobera, fet que alteraria els límits entre ambdós municipis, però, per si no n'hi hagués prou, els respectius ajuntaments ja no es posen d'acord en quins són els límits actuals. A més, encara s'hi afegeixen altres temes que, tot i que no tenen relació directa amb la delimitació municipal –com el procés d'adscripció comarcal de Torà al Solsonès o l'alteració toponímica per la patilla del dolmen més gran de Catalunya– comparteixen protagonistes i afegeixen llenya al foc en unes relacions de veïnatge força calentes.

La tasca dels tècnics de la Direcció General de l'Administració Local encarregats de dirimir la disputa

entre els tossuts representants municipals d'un i altre costat de frontera és digna de les més altes missions de l'ONU. Imagineu-vos l'escena: els soferts funcionaris de la Generalitat, més perduts que un diplomàtic espanyol en un estat amb separació de poders, quiets com estaquirots amb el GPS a la mà mentre les respectives delegacions municipals s'allunyen en sentit oposat a la recerca de fites perdudes, els toranesos costa amunt i els lloberencs entre els garrics de més avall. Si uns i altres són incapaços de posar-se d'acord en quins són els límits actuals, com cony voleu que solucionin un problema que fa massa temps que dura, consensuant una delimitació futura? La fita que els va parir! Si s'adonessin que, a diferència de les fites entre particulars, el mapa municipal no delimita una propietat sinó l'espai on un Ajuntament està obligat a donar serveis als seus veïns i veïnes potser s'ho mirarien d'una altra manera. Continuarà...

Josep Anton Vilalta

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1. 2on. 4ª edifici Molí. Torà tel 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

h
i

g
u
a
n
y
a
r
à
s

Llobregós núm. 99

PERILL IMMINENT

El nostre bonic planeta està en perill de mort i, a dia d'avui, el canvi climàtic és tan evident que ja el tenim aquí i la culpa que estiguem en aquesta situació límit és una mica de tots plegats. L'activitat humana descontrolada ha ocasionat l'alteració de la composició de l'atmosfera de la terra a nivell mundial. Hem anat llançant tones i tones de diòxid de

que ens protegeix de les radiacions solars nocives i fan possible la vida al nostre planeta.

O sigui, que ho tenim, hores d'ara, mal parat i hem d'actuar urgentment si no volem que d'aquí uns pocs anys el planeta se'n vagi al carall parlant clar i català, i per postres molts països miren cap a un altre costat fent cas omís del greu problema que tenim entre mans. Així

i abocant-nos cap un futur incert, i això no ens ho podem permetre de cap de les maneres, ni per la nostra generació ni pels que ens seguiran en un futur pròxim. Hem d'esperar que totes les nacions sense excepció tirin del carro i entrin en raó o ho tenim negre.

Hem d'apretar als governants i als que tallen el bacallà per tal que es posin les piles i obrin els ulls

d'una vegada i que es busquin solucions de seguida pel bé del nostre formós i acollidor món. I a nivell particular posar-hi cadascú, com bonament es pugui, el nostre granet d'arena. El camí serà feixuc, però crec que val la pena canviar certs hàbits i costums per tal de mitigar tot el que ens ve al damunt si no fem res. A veure si aquest 2020 s'inicien accions concretes per poder avançar i es posa fil a l'agulla al problema climàtic d'una vegada o tenim un greu problema. Cal donar suport a entitats i col·lectius que volen canviar les coses. Faig esment del moviment "Fridays for Future"

(moviment de jovent a favor del clima que reclamen accions contra l'escalfament global i el canvi climàtic). Aquesta organització té com abanderada l'activista sueca Greta Thunberg, una noia molt activa que des del 2018 ha fet mil i una accions per remoure les consciències mundials per tal que es busquin solucions ja. Si recolzem tots aquests grups i els que aniran sortint, igual tots els països s'acaben entenent i, tots units, anant en la mateixa direcció i potser salvem el planeta. Esperem que aquests desigs es facin realitat ben aviat.

Josep Verdés

carboni, metà, òxids de nitrogen i altres gasos nocius (gasos d'efecte hivernacle), i això està ocasionant, per un costat, un augment de la temperatura mitjana mundial. Més temperatura vol dir: pujada del nivell dels mars i oceans per la fusió del glaç dels pols, més fenòmens meteorològics extrems, més sequeres, incendis, inundacions, més desastres naturals, migracions de gent cap a zones no inundables, pèrdues de collites, fam i epidèmies, falta d'aigua potable, etc., etc. I per altre costat, s'està deteriorant a marxes forçades la capa d'ozó, capa que té la funció d'absorbir la radiació ultraviolada que ve del sol i

ho vam veure a la cimera sobre el canvi climàtic el passat desembre a Madrid on hi faltaven els que més mal fan al planeta. Són països que miren més pels seus interessos econòmics que pel bé comú del nostre món. Cal dir, doncs, que o ens hi posem tots a mirar de resoldre l'atzucac o no ens en sortirem. O controlem les emissions de gasos a l'atmosfera, deixant a un costat l'ús de combustibles fòssils, tot potenciant les energies renovables com a solució viable, fent ús de l'energia eòlica, de l'energia solar i l'ús de biocarburants, biomassa entre d'altres, o la temperatura global anirà pujant sense aturar-se

FELIÇOS ANYS VINT

“Els feliços anys vint” és una evocació historico-literària que es genera als Estats Units i que, per la força del cinema i la cultura nordamericana, ha acabat esdevenint tot un imaginari d’aquella època. Són uns anys de gran creixement econòmic tant al país de Trump com en molts països europeus, fruit de la recuperació després de la Primera Guerra Mundial. Al nostre continent no és gens clar que fossin uns anys tan proclius a menjar anissos: a Itàlia va ascendir el feixisme de la mà de Benito Mussolini, mentre a l’URSS es consumava l’inici de la dictadura comunista.

Parlem també d’un període de xocs entre el puritanisme religiós i els primers moviments de protesta femenins. Com que el públic masculí es matava a les diferents guerres, a les dones se’ls va obrir l’oportunitat d’incorporar-se al món laboral. Això va ser una revolució, perquè significava sortir de l’àmbit domèstic i poder emancipar-se, començar a fer, simplement, tot allò que fins llavors només era reservat als homes: diversió, esport, roba més atrevida i, en definitiva, una major desinhibició social a ritme de xarleston o de foxtrot.

A Catalunya els anys vint comencen políticament marcats per una Mancomunitat amb cert rodatge i que, malgrat unes estructures tan minses, tenia voluntat d’esdevenir el govern de la nació. Com que tot això feia molta por a l’Estat, l’any 1923 es produeix una maniobra poc original segons el manual d’estil castís de resolució de conflictes: cop d’Estat del general Primo de Ribera i abolició de les institucions catalanes.

Tot i que ja ha passat un segle d’aquestes actuacions repressives, sembla que les receptes per a convèncer a manifestants i votants

Qui sap com seran els anys vint actuals. Qui sap quins avenços ens depara la segona dècada

continuen fent olor de naftalina.

Qui sap com seran els anys vint actuals. Qui sap quins avenços ens depara la segona dècada. Malgrat tot, és clar que l’encetarem per bastant de temps amb presos polítics i exiliats. Amb parlamentaris europeus i amb molta gent dolguda per la repressió.

De fet, quan parlem dels anys vint que vindran, podríem remetre’ns no només al segle anterior, sinó a la història de cadascú. Almenys d’aquells suficientment grans com per haver transitat durant prou primaveres pels anys vint i, per tant, o bé haver-ne fet ja vint-i-pocs o bé que ja s’estigui creuant la ratlla dels trenta. I és que els anys vint personals sí que són bojos: un és prou gran per encarar

el seu futur amb independència intel·lectual, però suficientment jove com per saltar-se les normes puritanes de la Llei Seca. A la dècada dels vint, una persona jove pot errar el rumb i té encara marge de maniobra. Es balla millor el swing i les possibilitats vitals encara són totes molt obertes i canviants.

No sabem què ens depararan els anys que vénen però es tracta de ballar la música mentre soni i, sobretot, procurar que no es repeteixi un altre crack del 29. Els qui vam patir la més prosaica i crua crisi de 2009 no volem ni pensar-hi.

Feliços anys vint a tothom!

Roger Besora
roger.besora@gmail.com

OMEPRAZOL

S'ha de trencar el fals mite que quan es prenen molts medicaments, s'ha de prendre Omeprazol

L'Omeprazol és un fàrmac molt utilitzat i no sempre de manera correcta. Per començar, s'ha de tenir en compte que no existeixen medicaments bons o dolents; els medicaments són adequats o inadequats, i és per això que m'agradaria parlar de l'ús de l'Omeprazol.

Aquest medicament és de la família dels inhibidors de la bomba de protons (IBP), dit d'una altra manera, interromp de manera irreversible la secreció d'àcid a l'estómac. Suspenent l'aparició d'aquest àcid, no estem creant cap pel·lícula protectora, estem fent que l'àcid no pugui dur a terme les seves funcions, que són digerir correctament els aliments i mantenir el medi àcid dins de l'estómac per evitar infeccions. Per tant, aquest medicament no és un 'protector d'estómac' com ens hem acostumat a dir.

Per què serveix llavors l'Omeprazol? Doncs es tracta d'un medicament antiulcerós i, tal com indica, ajuda a prevenir l'aparició d'úlceres gàstriques o duodenals en pacients de risc que han de dur a terme un tractament amb antiinflamatoris, tractar úlceres creades per l'*Helicobacter pylori*, tractar reflux gastroesofàgic, síndrome de Zollinger Ellison o esofagitis pèptica.

S'ha de tenir en compte que la majoria de medicaments no lesionen l'estómac, una altra cosa és que generin molèsties, però s'ha de trencar el fals mite que quan es prenen molts medicaments, s'ha de prendre Omeprazol, perquè aquest, tal com hem dit, no protegeix formant cap pel·lícula protectora, és més, no deixa de ser un altre medicament.

Per tant, si mai es té la sensació d'acidesa o dolor a l'estómac, o es menja més del compte (com pot haver passat aquests dies de festa), existeixen medicaments antiàcids, capaços d'ajudar a sentir-se millor neutralitzant l'excés d'àcid sense afectar la correcta digestió. Els IBP no neutralitzen l'excés d'àcid que ja s'ha format, sinó que eviten que se'n generi.

Tampoc és un medicament que s'hagi de prendre quan es pren antibiòtic per evitar diarrees, no repobla la microbiota intestinal, és un antiàcid. Es dona juntament amb antibiòtics quan forma part del tractament

per erradicar l'*Helicobacter pylori* (un bacteri que provoca úlceres).

Recentment, com a conseqüència de l'abús que se n'està fent, s'ha donat més a conèixer les conseqüències negatives que té prendre'l innecessàriament, com poden ser la disminució de l'absorció de la vitamina B12, l'augment del risc de patir osteoporosi, l'augment de patir infeccions oportunistes o fins i tot es pot crear un efecte rebot que provoqui la hipersecreció d'àcid. D'aquesta manera s'intenta conscienciar la població que no es tracta d'un medicament inert i que un ús inadequat pot tenir resultats greus.

Ara bé, quan s'utilitza en les indicacions correctes, els beneficis superen els possibles riscos, i l'Omeprazol (així com la resta de IBP), va ser un gran descobriment que va millorar la qualitat de vida de molts pacients. Per tant, tornant al principi, no hi ha medicaments bons o dolents, sinó adequats o inadequats. És per això que és important no automedicar-se i preguntar al metge o farmacèutic sempre que es vulgui prendre algun medicament.

Maria Casanellas Casanovas

Farmacèutica (COF Lleida, núm. col. 1015)
mcasanellas@cofilleida.cat

PSICOFÀRMACS, SI O NO?

Un article de *El Periódico* del 2019 exposava que a Espanya continua alt i preocupant el consum d'antidepressius i tranquil·litzants, un dels més elevats del món.

La cultura de les solucions ràpides

en la població. Segons les previsions, de seguir així, al 2020 serà el segon problema sanitari més important. Però també existeix una altra cara de la moneda, les persones que acudeixen al seu metge d'atenció primària demanant psicofàrmacs buscant "solucions ràpides" al seu malestar, ja sigui problemes per dormir, tristesa continuada o ansietat recurrent. Aquesta demanda de "pastilles" s'uneix a la cultura mèdica que des de temps enrere ha prescrit amb excessiva lleugeresa psicofàrmacs i no ha estat capaç de plantejar la teràpia psicològica com l'alternativa que realment funciona segons estudis científics que així ho han demostrat.

A ple segle XXI ha canviat la situació?

Són molts els centres d'atenció primària que comp-ten amb una comissió de diferents professionals, entre ells psicòlegs, per tractar el tema de la salut mental en la població i reduir així el consum descontrolat de psicofàrmacs.

Tot i així, encara estem a mig camí. No fa massa dies vaig estar parlant amb un metge de família per tal que evités receptar antidepressius sense una valoració prèvia a una persona que exposava tenir depressió però es negava a acudir al professional de la psicologia ni de la psiquiatria. Li vaig demanar què fos ell mateix qui derivés a la persona abans de recórrer a la medicació ja que sabia que a ell li faria cas. A l'hora de la veritat,

Sí, és cert que en els últims anys l'envelliment, l'estil de vida actual o les dificultats econòmiques han provocat un augment de la depressió

el metge va decidir sense prèvia valoració professional, receptar-li antidepressius. Ara mateix, aquesta persona està consumint antidepressius i rebutja anar al professional de la salut mental perquè diu que les pastilles ja li solucionaran. Amb aquesta "solució ràpida" l'únic que fem és tapar el problema. Davant d'una tristesa continuada, d'un plor descontrolat, d'una desmotivació generalitzada, s'hi amaga un motiu. Les pastilles, sense un seguiment psicològic, l'únic que fan és alleujar els símptomes però no eliminen el problema psicològic de fons.

La meua recomanació per al 2020 és que, abans de recórrer a qualsevol psicofàrmac, acudiu a un professional de la salut mental perquè valori quin és el focus del problema i planteji la solució més adequada per a vosaltres. Les solucions ràpides ens alleugen el present però ens dificulten el futur.

Raquel Venque
Psicòloga (núm. col. 23605)

Raquel Venque

PSICÒLOGA
col. 23605

623 043 123
raquel-venque@copc.cat
www.raquelvenqueblog.wordpress.com

COMPORTAMENT INADEQUAT

No et “fa la punyeta”, mesura els límits

Cada vegada que fas comentaris sobre el seu comportament inadequat assegura't que no els fas en presència seva. Quan expliques que el seu comportament no és el desitjat i ho fas davant seu li estàs donant arguments per continuar amb l'actitud que desaproves i l'ajudes a justificar-la.

Si li dius que és un belluguet, ja prepares el terreny perquè quan li demanis que estigui quiet, et digui que no pot perquè ell no pot parar de bellugar-se.

Quan es tracta de situacions en què vols reprimir la seva conducta ràpidament perquè el context no és l'apropiat, el més probable és que la teva impulsivitat per resoldre el tema et faci caure en contradiccions que no l'ajuden i li provoquin confusió.

No et pensis que ho fa expressament, està posant a prova els límits fins on pot arribar i, de fet, està buscant

un cop de mà
suport pedagògic

- APRÈN,
- DIVERTEIX-TE
- I ACONSEGUEIX
- L'ÈXIT ESCOLAR

www.uncopdema.cat
f [uncopdemaguissona](https://www.facebook.com/uncopdemaguissona)
i [uncopdema](https://www.instagram.com/uncopdema)

que tu posis aquests límits per aprendre les regles del joc de la societat a la qual pertany.

El que tu et penses que fa per fer-te la punyeta és la seva manera d'experimentar i comprovar fins on pot arribar.

És una situació difícil de conduir perquè sovint està subjecte a circumstàncies i entorns que no et faciliten la teva lliure actuació. Si més no, et cal donar una resposta.

Quan la seva resposta no sigui la que s'espera relativitza la seva actuació amb un simple “Aquí no es pot fer això”, “Espera't que estic parlant”, “Ara toca seure i menjar”... No donis explicacions ni justificacions, d'aquesta manera evites la repressió i fomentes la socialització i l'aprenentatge de les regles.

Adopta l'actitud positiva, la que toca a cada situació, mantenint la calma i la serenitat. Dona't temps i davant de les situacions conflictives espera a recuperar la tranquil·litat per reaccionar amb coherència.

Montserrat Miquel Andreu

Pedagoga (núm. col. 0969)

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

EXPRESSAR SENTIMENTS

Una de les preocupacions més habituals que tenim els pares és: què pensa el meu fill? Quins pensaments i emocions hi ha dins del seu caparró? Per què no em diu què li passa? A nosaltres ens interessa molt saber aspectes relacionats amb les seves amistats, com li va a l'escola, com se sent, si és feliç o perquè avui ha arribat trist a casa... Són una sèrie d'interrogants que, moltes vegades, no aconseguim la resposta per part del nostre fill, sinó que l'hem de buscar en altres persones –i ens arrisquem a un esbiaix interpretatiu, cada persona té la seva versió dels fets...–, cosa que augmenta encara més la nostra preocupació. Quan els nostres fills són petits (fins als 7-8 anys) és més fàcil obtenir la informació perquè encara no tenen la capacitat de saber ometre part d'aquesta informació segons els seus interessos per evitar reprimendes posteriors. Ho xarren tot! Però, a mesura que creixen, alguns infants es van tancant en sí mateixos, formen una espècie de mur o escut i no ens deixen accedir al seu estat emocional vertader.

La “rosa i l'espina” és una tècnica que ens pot ajudar a comunicar-nos amb els infants i aprendre a expressar els sentiments d'uns i altres rebent el recolzament i la comprensió mútua. Només exigeix presència i dedicació. Es treballa no només l'expressió de les pròpies emocions sinó també l'escolta activa de les emocions de l'altre, l'empatia vers els sentiments, la comprensió de les emocions sorgides en aquella situació i la cerca de la solució més positiva i favorable amb el suport de l'altra persona. Millora la relació pare-fill, ja que afavoreix la comunicació i potencia el “sentir-se escoltat i recolzat” aconseguint enfortir la confiança.

ARA.CAT

La dinàmica és senzilla, consisteix en relacionar aquelles situacions, emocions i pensaments viscuts al llarg del dia amb la rosa si són positius o amb l'espina si ens han fet sentir malament. Es tracta de crear un moment per compartir les nostres roses i espines i d'escoltar les dels nostres fills. Amb els més petits el moment més idoni seria abans d'anar a dormir, després de llegir el conte, per exemple. Una altra idea seria d'incloure l'activitat dins un moment familiar, de joc, una estona que hi sigueu tots a casa, i així cada un pot expressar les seves roses i espines. Cal remarcar la importància de fer-ho diàriament, per això aconsello escollir una estona en què us sigui fàcil i còmode dedicar-li temps.

Vanesa Pérez López
Psicòloga (núm. col. 26476)

Vanesa Pérez
Psicòloga infantil

Consulta i reeducacions infantils

Col·legiada núm. 26476

699038055

uns.crls1912@gmail.com

psicologainfantil341164141.wordpress.com

Avda. Portal 8, Ivórra (Lleida) Consultes a domicili

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

C/. Sant Pol, 13
Tel. 973 55 16 98
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pt. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dinars l'entat, excepte Tor. i s.)

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ · DECORACIÓ · INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 · C/. Isidre Vilaró, 14 · **08280 CALAF** (BCN) · Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

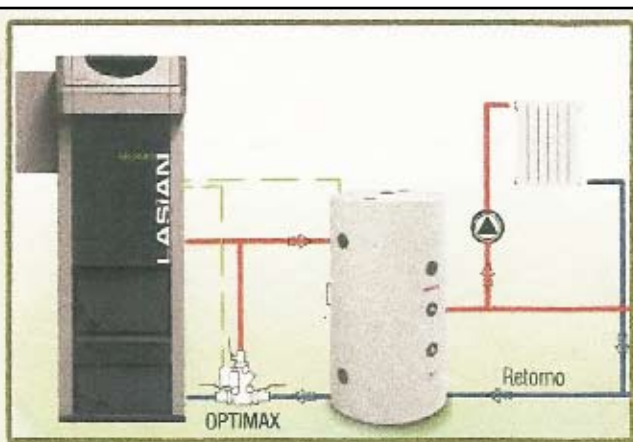
Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

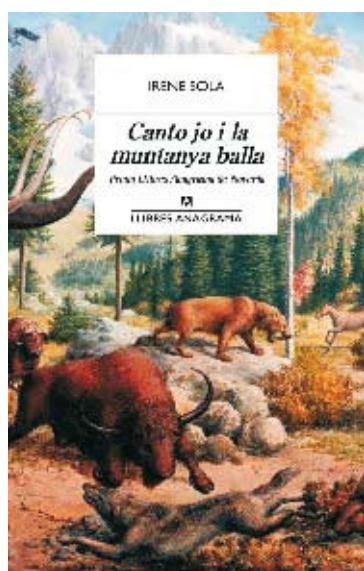
Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA
jaf@viladetora.net

LLIBRES RECOMANATS

Dani Vidal

Canto jo i la muntanya balla

Irene Solà

168 pàgines

Llibres Anagrama (2019)

La jove escriptora Irene Solà (Malla, Osona, 1990) es va donar a conèixer amb la seva primera novel·la, *Els dics* (L'Altra Editorial), amb la qual va guanyar el Premi Documenta 2017. També ha estat premiada la segona novel·la, *Canto jo i la muntanya balla*, amb el 4t Premi Llibres Anagrama 2019.

Canto jo i la muntanya balla és un llibre d'una gran originalitat, en què els capítols són narrats per diferents veus. I entre aquestes veus diverses, l'autora inclou tant persones humanes com elements de la naturalesa: cabirols, bolets, núvols... Els esdeveniments transcorren en un petit tros de muntanya situat entre Prats de Molló i Camprodon, una zona d'alta muntanya i fronterera. Els protagonistes són tant les persones que viuen en aquest indret com la mateixa natura: la muntanya, una tempesta, animals, dones d'aigua...

La història és aparentment senzilla, narra la mort de dos persones i l'evolució dels personatges que hi han de conviure. L'autora, però, té la gran habilitat de convertir aquesta història en una narració de gran bellesa que us captivarà. Molt recomanable, ja que és una de les obres candidates a rebre el Premi Omnim a la millor novel·la de l'any que es donarà a conèixer el proper dia 10 de febrer.

**FLECA
PASTISSERIA**

PERETÓ

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA
Plaça de la Creu
TORÀ

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6

Tel./Fax 973 473 350

25750 TORÀ

e-mail: mca@viladetora.net

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Àngela Parra, de Sanaüja

Maria Garganté.- La cuinera que ens prepara aquest deliciós estofat és l'Àngela Parra ("l'Àngela", per als seus convilatans), que va arribar de Cazorla als anys seixanta amb la seva nombrosa família, amb el José i la Catalina al capdavant. L'Àngela es va casar amb el Josep Serra, de cal Carabassó, i va tenir quatre filles, que l'han fet àvia orgullosa de vuit nets: quatre nenes i quatre nens. L'Àngela és una persona d'aire lliure, li agrada anar al bosc a buscar bolets i és feliç cuidant el seu hort. L'estofat que ens ha cuinat va ser dels primers plats que va aprendre a fer de casada i que li va ensenyar, en aquest cas, la seva cunyada, la Juanita, que li va dir que era un plat molt típic a la Segarra i, a més, força econòmic, al ser-ne la base la carn magra. L'Àngela en fa generoses quantitats, ja que és un plat per sucar-hi pa i que fa les delícies dels més menuts de cal Carabassó.

Ingredients

(per a 4 persones)

- 1kg de carn magra a daus
- 3 grans d'all
- un polsim de canyella
- 2 fulles de llorer
- 5 patates tallades a daus
- salsa de tomàquet artesana
- un polsim de pebre
- sal per la carn
- un raig de conyac
- un raig d'oli d'oliva verge

ESTOFAT DE CARN MAGRA

Preparació

Agafem la carn i li posem una mica de sal i pebre. Posem la cassola al foc amb un bon raig d'oli i afegim la carn. La deixem fer a foc lent. Amb una cullera de fusta anem barrejant la carn. Al cap d'uns minuts afegim els alls i les fulles de llorer. Al cap d'uns minuts i tirem un raig de co-

nyac. Pelem i tallem les patates en daus. Les reservem i al cap de 30 minuts ja les podem afegir. Deixem que es facin i després d'uns 20 minuts aproximadament, incorporem la salsa de tomàquet amb un polsim de canyella. L'estofat ha de fer xup-xup durant uns 20 minuts més.

Transports
MOLINS

transportsmolins@gmail.com

Jordi 652 106 427

c/ Nou, 6 - 25750 Torà

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
25215 **Sant Ramon** (Lleida)

639 338 314
639 338 315

**SERVEI
A DOMICILI**

www.serveisagrarisrius.com

VENDA DE:

**CARBÓ PER
A CALEFACCIÓ**

**CARBÓ VEGETAL
PER A BARBACOES**

**CLAFOLL D'AMETLLA
SENCER I TRITURAT**

PÈL·LET

PINYOL D'OLIVA

**LLENYA SECA
D'ALZINA, AMETLLER,
ROURE I OLIVERA**

 a granel en big-bags en sacs

TE'L PORTEM A CASA

639 338 315
639 338 314

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
25215 **Sant Ramon** (Lleida)

www.serveisagrarisrius.com

**Venda d'oli d'oliva verge extra
de diferents varietats de
Catalunya i d'altres zones
productores d'àmbit nacional:**

- Denominació d'Origen
- Verd "Premium"
- Gran selecció
- Ecològic
- Extracció en fred
- Filtrat i sense filtrar
- Producció integrada
- Sabor afruitat suau i intens

Formats:

- Garrafes PET de 5 L i 2 L
- Llaunes de 5 L i 2,5 L
- Botella de vidre de 0,5 L

SUDOKU

A càrrec d'Antònia Balagué

				6	8	5		
3	9		2			7		8
						2	3	
	8				4		2	5
5		2				8		6
4		3		2			7	
			4		2	6		
7		6		8		4		
8	4							

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

SOLUCIONS: pàgina 54

REFRANYS DE PAGÈS

No hi ha mala terra per unes bones mans.
Cada camp vol son cultiu, com cada ocell el seu niu.
Fem, Sol i aigua al rec, la sort dels pagesos.
Pagés matiner omple el seu graner.
El Sol, el gall i els estels són rellotges dels pagesos.
Fes les faves en lluna nova i les colliràs en un cove.
Pluja menuda, cap gota perduda.
Si sembres aviat i podes tard, colliràs raïm i blat.
L'herba és la filla de la Terra i el sembrat el fillastre.
Or és or, però blat és un tresor.
Una vinya de cent anys és encara un infant.
A l'hort on hi ha una ruda, totes les plantes fan fortuna.
L'edat avançada no és per l'aixada.
Al pagés que treballa, mai li falta gra ni palla.
El bon pagés s'ha de llevar primer i anar al llit el darrer.
Bon arbre és el garrofer
que fa garrofes tot l'any;
quan li cullen les d'enguany,
ja té les de l'any que ve.

ENDEVINALLA

Tant de dia com de nit,
sempre em trobaràs al llit.
Ja cal que em tractis ben bé
que haig de ser el teu conseller.

ACUDITS

Un home de vuitanta anys es va casar amb una dona de trenta. El dia de la boda li diu al seu millor amic:
- Com em veus al costat d'aquesta dona tan guapa i tan jove?
- Bé... com les orelles de la vaca!
- Què vols dir?
- Llunyà del "tracatà" i molt a prop de les banyes.

*****

- Ja teniu el nom de la nena?
- De moment no l'hi posarem. Esperarem que passin les eleccions.
- I això?
- Mira, si guanya el PSOE li posarem Pi-etat; si guanya el PP, li posarem Dolors; si ho fa Ciutadans, Calvari i, si guanya Vox, Socors.
- Ah, ja ho entenc. I si guanya un partit de Catalunya?
- Llavors li posarem Miracle!
- I si governés el Puigdemont?
- Ho tenim clar, la patrona dels impossibles: Rita.

*****

Es troben dues nenes de 10 anys a la rambla de Sabadell i, enraonant, una li diu a l'altra:
- Escolta! Saps com es diuen els habitants de Barcelona?
- Coi! Doncs tots no. Impossible!!!

EL CANVI CLIMÀTIC

Al tanto que ara si vols baixar a Barcelona, no hi pots anar amb qualsevol cotxe. Es veu que si el teu cotxe contamina molt haurà d'estar castigat a casa i no podrà sortir ni per les nits. Si fa no fa, el mateix que li deia la dona del Ronaldinho quan aquest no es portava bé. Si no tens l'etiqueta C, B, ECO o 0 al cotxe, ja pots preparar el moneder perquè hauràs d'agafar l'Alsina Graells. Jo he vist vols d'avió Barcelona-Madagascar més barats que el cotxe de línia Toràlgualada. Per tant, no us en queda cap altra: comprar-vos un cotxe nou. Ara en podreu trobar d'elèctrics, d'híbrids, de semi-híbrids, amb Gas, amb AdBlue... Hi ha més models que partits al *Congreso*. Us en recordeu abans quan havíeu de comprar un cotxe? Només podies triar entre gasolina o dièsel. Puntu. No hi havia més. Era com lligar: amb la veïna o la seva amiga. Puntu. Ara, triar un cotxe pot ser més difícil que invertir un president del govern.

Poca broma que això de la contaminació és cosa seria. Tot el sant dia amb el collons del canvi climàtic. A la televisió, a la ràdio, al fulletó d'ofertes del Vilamú... El Tomàs Molina ja no riu tant. L'altre dia, quan va veure les altes emissions de CO₂ de Barcelona se li van frotre els pèls de punta (ja sé que és calb, però en cap moment he dit que fossin els del cap). I no li falta raó. O ens posem les piles o els nostres fills, enlloc d'aprendre a anar amb bicicleta hauran d'aprendre a nedar: primer amb dos manguiets, després amb un, i ale! A veure, parlem clar: Això del canvi climàtic, fins fa pocs mesos, ho senties a dir però no t'ho prenies com una cosa alarmant. Al contrari del Barça de Valverde, que veies un partit i t'alteraves més que l'Ana Rosa Quintana en una manifestació independentista. Ara en canvi, obres la televisió i només fan que dir que és molt important reciclar. Coi! A la Segarra ja fot anys que ho fotem! Cada dia passen porta per porta, rollo testimonis de Jehovà, però enlloc de demanar, aquests recullen: Dilluns envasos, dimarts rebuig, dimecres orgànic, i el dijous vas a la deixalleria perquè acumules més merda a casa que a les oficines de la Junta Electoral Central. Que per cert, quin JEC d'hòsties que es mereixen aquests. A més, diuen que no s'ha de menjar tants entre-cots perquè els pets de

les vaques contaminen més que 100 cotxes junts. Au va, home va! Un pet de vaca contamina? No fotem! Em dius un pet del Roncales, un amic meu de la Universitat, no et diré que no, però el d'una pobra vaca? I després diuen que són les vaques les que estan boges...

Avui en dia tot el que fem contamina: menjar, desplaçar-nos, petar, consumir... Aviat sortirà que fer l'amor

també és perjudicial pel planeta. Pobre Dinio el que li espera... I tot, gràcies a l'activista sueca de 17 anys, la Greta Thunberg, que ha fet varios congressos arreu del món alertant sobre les conseqüències del canvi climàtic. Segons ella, el futur pinta malament, serà negre, ple de fum, sense arbres, sense rius, sense llemnagues... És greu? Home sí, però podria ser pitjor: per exemple, un futur sense el Messi. Heu vist quina cara fa d'enfadada? Quina por... Et veu tirant una botella de vidre en un contenidor de paper, et mata i després et tira a l'orgànic. Fins i tot, al Trump li fa més por la Greta Thunberg que el cap de l'exèrcit iranià.

Jo us haig de dir que m'estic conscienciant moltíssim: m'he comprat un cotxe sostenible. Sostenible pel medi ambient però per mi no, em costa arribar a final de mes; reciclo cada dia tots els productes que consumeixo. Bé, casi tots... Uns quants... Alguns... 2.1; Intento no menjar tants entre-cots. Ara només en menjo 5 a la setmana.

En fi, el que queda clar és que salvar el planeta està a les nostres mans, i que és feina de tots deixar un món millor per a les futures generacions. Així que feu-me el favor de no contaminar tant!

ESCACS

El Torà juga a la Preferent de Lleida

El passat 19 de gener el Club d'Escacs Torà va començar a competir en el Campionat d'Escacs Preferent de Lleida, amb l'objectiu de mantenir-se en la categoria i, si és possible, pujar a la Segona Divisió Catalana, en la que ja havia jugar moltes temporades competint amb equips de tot Catalunya.

Enguany, en aquest campionat, juguen deu equips de 10 taulers cadascun, a una sola volta, i el Torà jugarà quatre partits a casa i cinc a fora. Com és costum, el Torà juga a la sala d'actes de l'Ajuntament a partir de dos quarts de deu, i convida a tots els aficionats a assistir-hi.

La temporada passada el Torà va quedar en segona posició i també van quedar segons en la competició Copa Catalana, sector de Lleida, en la que la temporada anterior van ser els guanyadors.

En quan a tornejos individuals, en el "Obert de Lleida", jugat a Mollerussa els mesos d'abril a juny, el Jordi Badia va ser el guanyador absolut per segon any consecutiu, i el seu pare Jaume Badia va quedar primer entre els jugadors de menys de 2000 ELO (puntuació que té cada jugador segons els resultats individuals).

Ramon Torné

Calendari

19-01-2020 Balàfia - Torà
26-01-2020 Torà - Lleida B
 02-02-2020 Ivars - Torà
09-02-2020 Torà Andorra B
 16-02-2020 Pardinyes - Torà
23-02-2020 Torà - Vallfogona
 01-03-2020 Almenar - Torà
 08-03-2020 Baix Segre - Torà
15-03-2020 Torà - Mollerussa

(A casa les partides es juguen a l'Ajuntament)

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 • Tel 973 476 055
 25753 - SANAÛJA (Lleida)

FUTBOL

Temporada del Centenari del CF Torà 1920-2020

Aquest any es compleixen 100 anys de la fundació del CF Torà. La seva creació s'emmarca dins el moviment i creixement de l'associacionisme esportiu català en el primer terç del segle XX. Així a la província de Lleida el primer partit de *Foot-ball* documentat en el "Camp de Mart" de la capital fou el 14 de setembre de 1903. Però no va ser fins al 1911 que es constitueix el primer club de futbol a Bellpuig, anomenat FC Urgell. A partir de llavors, són moltes les poblacions que comencen a tenir els seus propis clubs, com el Valira CF a la Seu d'Urgell (1914) o el Mollerussa (1917) i així fins a 206 clubs fins l'any 1937, en què la Guerra Civil trunca aquesta llarga llista i

molts desapareixen. El nostre Club de Futbol Torà es va constituir en 1920, any en què també van néixer els clubs de Cervera, Tremp, Verdú i Vilanova de la Barca.

Aquesta efemèride no pot ser ignorada pel nostre municipi, ja que forma part de la nostra llarga història. Des de la Junta demanem a tots els veïns i veïnes que tinguin material, com ara fotos, banderins, insígnies, etc. relacionades amb el nostre Club, que facin una cessió temporal (o definitiva) per poder fer una gran exposició commemorativa. Us podeu posar en contacte amb algun membre de la Junta i us ho agraïrem moltíssim. Igualment desitgem que aquest any del Centenari sigui l'any

de l'adequació del camp municipal Les Pedrisses, amb la incorporació de gespa que ens permeti homologar-nos als equips amb què competim i poder jugar amb més comoditat, sobretot els dies de pluja.

Pel que fa a la temporada actual, l'equip va començar a jugar bé i molt bé, però a mida que han passat els mesos ha anat perdent pistonada i ara es troba entre els últims de la classificació. Per això demanem que, al menys quan juguem a casa, els nostres seguidors s'hi facin presents per animar uns jugadors que posen tot el seu esperit en aquest club centenari.

Toni Pinós

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

UNA FOTO PER RECORDAR...

FOTO: ARXIU CARME TARRÉS DE CA L'OLIVA DE CALONGE DE SEGARRA

Escola de Calonge 1952

Aquesta fotografia retrata els nois i les noies que, entre els anys 1952 i 1953, anaven a l'escola de Calonge de Segarra amb el mestre Mn. Josep Bacardit.

Qui són?

- 1- Vicenç Vilaseca (cal Mas)
- 2- Joan Caellas (ca l'Agustina)
- 3- M. Rosa Vinyals (casa Suau)
- 4- Filomena Argerich (cal Vima)
- 5- Soledat Noguera (cal Felip d'Anfesta)
- 6- Ramona Vinyals (cal Vinyals)
- 7- Carme Tarrés (ca l'Oliva)
- 8- Pepita Estruç (Torremitja)
- 9- Isidre Bacardit (ca l'Andreu de la Fortesa)
- 10- Ramon Vinyals (casa Suau)
- 11- Ramon Prat (cal Ribera d'Anfesta)
- 12- Josep M. Creus (cal Baiona del Soler)
- 13- Ramon Prat (casa la Roca)
- 14- Ramon Oller (Castell de Calonge)
- 15- Rosa Solanes (cal Nadal del Soler)
- 16- Ma Teresa Argerich (cal Vima)
- 17- Jaume Vinyals (cal Bep)
- 18- Valentí Vinyals (cal Valentí d'Anfesta)
- 19- Josep Cantacorps (cal Ros)
- 20- Ramon Vinyals (cal Vinyals)
- 21- Joan Rial (cal Baiona del Soler)
- 22- M. Rosa Muntaner (cal Mariano del Soler)

Solucions pàg.... 50

Endevinalla

El coixí

Sudoku

2	1	7	3	6	8	5	9	4
3	9	4	2	5	1	7	6	8
6	5	8	9	4	7	2	3	1
1	8	9	6	7	4	3	2	5
5	7	2	1	9	3	8	4	6
4	6	3	8	2	5	1	7	9
9	3	5	4	1	2	6	8	7
7	2	6	5	8	9	4	1	3
8	4	1	7	3	6	9	5	2

+ de
1990-2015
25
al vostre costat!

NOVA

FORMA

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

◀ **Sense matrícula!**

◀ **Obrim dissabtes al matí!**

◀ **Oferim massatges terapèutics,
acupuntura i reflexoteràpia!**

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

Llobregós
informatiu

amb tu

GRUP GAMMA Vilamú
MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ · TALLER DE MARBRE

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

50^è
aniversari
1964 - 2014

"Maqí"
www.casamagi.com
Botiga i venda online

*Ara, Casa "Maqí"
entra a casa teva*

Casa "Maqí" posa al vostre servei la nova **botiga online**,
un **espai on podeu comprar els nostres productes**
elaborats de manera tradicional i amb la qualitat de sempre.

Botiga Plaça de la Creu, 7, 25750 Torà Tel. 973 473 051
email antigacasamagi@gmail.com www.casamagi.com

Llobregós informatiu

Una publicació de l'Associació
del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà

